

DOMOLJUB

Izbaja vsak šetriček. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vin., za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vin.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Štisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Štev. 27.

V Ljubljani, dne 2. Julija 1908.

Leto XXI.

Gozdni uradi in živinoreja.*

Zelo važna je naloga poljedelskega ministrstva, skrbeti za zboljšanje zemlje in za pomnožitev pridelovanja živil. Pri tem se ne sme poljedelsko ministrstvo prav nič zamuditi. Najprvo mora seveda tam pomagati, kjer je pomoč najnujnejša. Gledati mora pa na to, da so vsi kmetovalci deležni državnih dobrot za svoj trud, ki ga imajo v korist države. Prav nič ne dvomim nad pravičnostjo in dobro voljo ekscelence sedanjega poljedelskega ministra. Vem pa tudi, da on ne more vsega videti, zato je naša dolžnost, da ga na poljedelske razmere opozarjamo. Da to poslansko dolžnost izpolnim, hočem danes nekoliko govoriti o razmerah na našem jugu ter prositi poljedelskega ministra, da se nanje ozira. Stavil bodem zahteve, ki so lahko izvedljive ter ne bodo stale državo posebnih žrtev.

Naše kmetijstvo je v kljub ugodni legi zelo zaostalo (Res je!) za kmetijstvom v severnih deželah, ker je bila glavna panna našega kmetijstva, naša živinoreja, zelo zapostavljena in zanemarjena.

Kranjska dežela je s svojimi rodovitnimi dolinami tako pripravna za živinorejo, kakor so druge alpske dežele; Gorenjska tako kakor Švica. Ako joo primerjamo s temi ali celo z živinorejo manj ugodnimi južnimi deželami ogrske krone, kakor n. pr. z Hrvaško, pridemo do zaključka, da je naša živinoreja zaostala ne samo za alpskimi deželami, ampak celo

za Hrvaško. To pa zato, ker je Ogrska v zadnjih letih mnogo bolj podpirala živinorejo, kakor Avstrija. (Žalibog. Res je!)

Glavna znamenja propada naše živinoreje vidimo v degeneraciji in hitrem pešanju živine. Posledica je veliko pomanjkanje dobre plemenske živine. (Res je!) To je pa zelo pospešilo gozdarstvo, ki nam je ustavilo pašo, vsled česar smo navezani na pogubno in drago rejo v hlevu, s katero se dohodek živinoreje zelo zmanjša.

Gozdi in lovski prostori so pri nas vedno večji, pašniki pa vedno manjši in slabejši. Žalostno pri tem je pa, da je država sama pritirala do takih razmer in pomagala omejevati pašo, posebno v naših krajih, kjer ima država velike gozde, ki so bili nekaj deloma pašniki. Morda bi se nekoliko sprijaznili s tem gozdarskim gospodarstvom, ko bi videli, da gozdi donajajo lepe vsote denarja in bi se na drugi strani porabil ta denar za povzdigo živinoreje. Iz računskih zaključkov pretečenih let pa vidimo, da so uspehi državnega gozdarstva pri tako obširnih in lepih gozdih, kakor jih ima pri nas država, premajhni, da bi mogli zanje žrtvovati svojo živinorejo. (Res je!)

Prišel bo čas, ko se bode treba natančneje pečati s tem gospodarstvom. Za danes rečem samo to, da je praksa gozdarskih uradnikov za nas mnogo predraga. Predraga tudi zato, ker gozdarski uradniki s svojim birokratskim postopanjem ne morejo med poljedelci imeti zaupanja in jih ima ljudstvo bolj za policijsko kot gozdarsko oblast. (Poljedelski minister: To se bode že predrugačilo.) So pa tudi slučajji, v katerih pride do nasprotstva in sovražstva med prebivalci in uradniki. Omenjati moram tu neki slučaj, ki se tiče našega tujkega prometa in je opisan v zadnji petkovi številki lista »Slovenec«. Tu stoji med drugim: »Med lepotami naše

Gorenjske je tudi gozd Jelovica, ki je po večini last verskega zaklada in ga upravlja gozdarska oblast v Radovljici. Gozdarska oblast pa ne skrbi dosti za to, da bi se seznanil svet s krasotami Jelovice. Pota in steze po Jelovici niso bila dolgo časa zaznamovana. (Čujte! Čujte!) Predsedstvo na novo ustanovljene podružnice kranjskega slovenskega planinskega društva je prosilo gozdarsko oblast v Radovljici, da bi smelo zaznamovati pot, ki veže selško in bohinsko dolino. Odgovora pa le ni bilo. Ko je čakal predsednik tri mesece na rešitev, si je mislil: stvar bo tako ugodno rešena, in je zaznamoval pot in postavil kažipot. Gozdarska oblast je bila pa tako brezobzirna, da je dala odstraniti znamenja in celo kažipot. Čez dolgih deset mesecev je pa odposlala milostno podružničnemu predsedstvu na slovensko prošnjo nemško rešitev. (Čujte! Čujte!) Naravnost škandal je, da gozdarska oblast v času, ko ministri povdarjajo važnost tujkega prometa, odstranjuje znamenja. (Čujte!) Nečuvveno izzivanje je pa, da se upa radovljiška gozdarska oblast reševati slovenske vloge nemško. Ko bi se to zgodilo na Češkem, nastane revolucija. (Res je!) Najodločneje obsojamo drzno izzivanje in preziranje slovenščine po radovljiškem gozdarskem oblastvu.« (Dobro! Dobro!)

To kaže posebno ljubezen gozdnih uradnikov do jezika 96 odstotkov prebivalstva dežele. Lahko si mislimo, kako so tuji gozdni uradniki ravnali z ljudstvom ob času pašne odveze, ob času pogona paše iz gozdov, ako si še danes upajo kaj takega. Opozarjam na ta slučaj poljedelsko ministrstvo, da se takemu postopanju v prihodnje konec naredi.

Nadaljujem o živinoreji. Kmetje smo položaj naše živinoreje, o čemur sem prej omenjal, prepozno spoznali. Začeli smo sicer nedostatke odpravljati, kakor pa pre-

* Govor državnega poslan. Fr. Demšarja v državnem zboru dne 25. junija. — Naš vrli poslanec je v živo zadel s svojim govorom, ki ga je cel čas poslušal poljedelski minister in mu na konec čestital ter mu obljubil, da ugodí njegovim zahtevam.

vidimo, ne bo šlo več z lastno močjo. Nakupiti moramo precejšnje število dobre plemenske živine in zboljšati naše pašnike. Oboje bode stalo velikih žrtev. Toda obupali še nismo in kažemo dobro voljo. Naredili smo že prve korake, in ako nam država pomaga, upamo našo živinorejo povzdigniti do take višine, da bo v korist živinorejcem, kakor tudi konsumetom. (Bravo!) Začeli smo z živinorejskimi zadrugami in smo ustanovili štiri v teku dveh let. Namen živinorejskih zadrug ni samo ojačenje plemena, ampak tudi pomnožitev števila živine, ki jo lahko na Kranjskem, pri tako ugodni legi, najmanj podvojimo. Taka pomnožitev živine bi posebno koristila našim južnim velikim mestom, kakor Trstu, Pulju, Gorici in Ljubljani, pa tudi vojaščini, ki bi morala ob pešanju živinoreje trpeti pomanjkanje mesa. S tem mislim je utemeljen klic, naj pomaga država. (Splošno pritrjevanje.) Kako nam pa more država pomagati? Na Kranjskem ima država še sledeče planinske pašnike: Planino Pečana s 293 ha, planino Govnač s 490 ha, planino Komna s 1930 ha. Te planine so bile do zadnjega časa oddane špekulantom v najem. (Čujte! Čujte!) Ti so jih v škodo živinorejcem in državi izrabljali in zanemarjali, popravilo in zboljšalo se ni v teku let nič. Potrebna poslopja razpadajo, napajališča so polna žab in druge golazni, pašni prostori so pa zaraščeni z raznim grmovjem in nastlani s kamenjem. (Čujte! Čujte!)

Planino Pečano je prva živinorejska zadruga za seliško dolino pred dvema leti z velikim trudom iztrgala špekulantom iz rok. Mora pa vsled tega 260 K letno več najemnine plačevati, kot prejšnji najemniki. (Medklici.) Seveda ima zadruga zmiraj več stroškov s popraviljem starega poslopja in zraven tega je morala napraviti pred letom nov telečnjak. Planina bo pa zahtevala zmiraj več stroškov, ki jih pa zadruga kot najemnica ne more nositi, in tako bo moralo ostati vse po starem, zanemarjeno. Kljub temu ne more izhajati zadruga, kakor nas uči dveletna skušnjava, brez te planine, ker nima nobene drugega dobrega poletnega pašnika za mlado živino. Dokazano je, da so za živinorejske zadruge dobri visokoležeči pašniki neobhodno potrebni, kajti brez teh ni mogoče plemena močnega in čvrstega ohraniti. Zaman bi bile žrtve zadrug brez pašnikov. (Prav res!)

Tu torej poljedelsko ministrstvo lahko pride na pomoč: **državne planine naj izboljša in naj jih odda živinorejskim zadrugam proti primerni odškodnini, pomaga naj pa tudi pri izboljšanju privatnih planin in pašnikov.** Tako postopanje bi tudi koristilo državi, kakor sem prej omenjal. — (Prav res!)

Če poljedelsko ministrstvo svoje planine izboljša, bo z lepim zgledom naši deželi kot dober in skušen učbenik pokazalo, kako se dobro in poceni izboljšajo pašniki. (Pritrjevanje.) V lanskem poletju so se pregledovale državne alpe na Gorenjskem. Pri ti priložnosti je zastopnik poljedelskega ministrstva priporočal in predlagal v svojem poročilu, da se napravita na Pečani dva cementovana napajalnika in da

naj se nemudoma prične s čiščenjem ruševja, jevševja in drugega grmovja, kakor tudi kamenja, in to naj se vsako leto vsaj na prostoru dveh hektarov izvrši. Zalibog, da se do danes še ni nič ukrenilo.

Ako poljedelsko ministrstvo resno namerava zboljšati kmetijstvo, tako naj vsaj začne v svoji hiši in naj postavi podlago povzdigi živinoreje. Stavlil bodem z ozirom na to sledečo resolucijo, katero upam, da jo bo visoka zbornica sprejela, gospoda poljedelskega ministra pa prosim, naj jo uvaža.

Resolucija se glasi:

Visoka zbornica skleni: Vlada se pozivlje, da zboljša erarične pašnike, kakor tudi pašnike verskega zaklada, in naj jih potem proti primerni odškodnini odda živinorejskim zadrugam, ki nimajo dobrih poletnih pašnikov ali naj jih pa proda živinorejskim zadrugam. (Živahno pritrjevanje in ploskanje.)

Političen pregled.

Uspeh slovenskih poslancev dr. Hočevarja in Demšarja.

Te dni je dr. Hočevar razpravljal v zbornici jezikovne zadeve pri sodnijah na Kranjskem, Koroškem in Štajerskem. Kljub pozni uri ga je prišlo poslušat nad 100 poslancev. Nemške koroške in štajerske poslance so pekoče resnice, katere je pravil poslanec Hočevar, tako zbudile, da so pričeli kričati, a slovenski in češki poslanci so jim pošteno posvetili. Bili so prav živahni in zanimivi prizori. Hočevarjev govor je vzbudil mnogo pozornosti. Pred njim je govoril poslanec Demšar. Njegov govor, ki ga prinašamo danes na uvodnem mestu, je napravil najboljši vtis.

»Slovenski klub«

se je v štiriurni seji posvetoval o raznih važnih narodnih in gospodarskih vprašanjih in sklenil: Tovariši Fon, dr. Benkovič in dr. Hočevar naj čimpreje izdelajo načrt jezikovnega zakona za slovenske pokrajine. Glede na državno žganjarino zahteva klub večje ugodnosti za domače žganjarne in višji državni prispevek deželam. Predno se klub odloči, kako glasuje o dotični vladni predlogi, izvolil je poseben odbor, da natančno prouči vladni načrt s posebnim ozirom na naše kmečke razmere. V ta odbor so izvoljeni poslanci Šuklje, Povše, Fon in Roškar.

Preosnova postave o bolniškem zavarovanju.

Deputacija državne zdravniške organizacije avstrijske je naznanila Becku in Bienerthu zdravniške želje glede na preosnovno postavo o bolniškem zavarovanju. Ministra sta obljubila, da se informirata in po možnosti upoštevata želje zdravnikov.

Konec proračunske razprave v državnem zboru.

Kadar se daljša razprava bliža koncu, je vedno jako živahno v zbornici. Nervoz-

nost je itak običajna bolezen vseh parlamentarcev, ki nimajo polzeve krvi ali volovskih živcev. In ta nervoznost raste od dne do dne, od seje do seje že vsled splošne utrujenosti. Ni ravno malenkost, dan na dan posedati po deset ur v pozno noč v zaduhlem, pa tudi s politično elektriko nasičenem zraku. Bil pa je v zadnjem desetletju menda edini rumunski poslanec dr. Zurkan, ki je zvesto in mirno poslušal vsakega govornika in tudi vsakemu čestital, četudi je mlatil le prazno slamo.

Okoli 8. uri zvečer naznani predsednik, da se prične glasovati. Odklonijo se minoritetni predlogi socialnega demokrata Seitzja o črtanju dispozicijskega zaklada, socialnega demokrata Diamanta na črtanje postavk o soli in Beera o zvišanju postavke za prejemke poštanim uslužbencem.

Zbornica odobri nato proračun, kakor ga je predlagala vlada.

Jezikovni zakon za Spodnje Štajersko in Koroško.

Ministrski predsednik Beck je rekel Doberniku, da se misli pečati z jezikovnimi razmerami na Štajerskem in na Koroškem, da doseže modus vivendi med Nemci in Slovenci. Dobernik je rekel, da prebivalstvo ne želi izpremembe sedanjega položaja in da ne more dovoliti koncesij in se pogajati, dokler se ne pogovori z ostalimi nemškimi poslanci. Dobernik, Einspinner, Hoffmann-Wellenhof, Markhl in Nagele so se podali k Becku in mu poročali ogorčenje, ki ga je povzročil v nemških krogih načrt o ureditvi jezikovnih razmer na Sp. Štajerskem in Koroškem. Beck je izjavil, da ne bo ničesar storil brez nemških poslancev. Kamen je zdaj sprožen. Razburjenje med nemškimi ponemčevalci nam kaže, da je krenil »Slovenski klub« pravo pot, da je izvolil pododsek za sestavo jezikovnega načrta. Svoje pravice morajo dobiti štajerski in koroški Slovenci. Poslanci »Slovenskega kluba« so vztrajni in ne bodo prej odnehali, da zadobe Slovenci pravice, ki jim gredo po avstrijski postavi in pa po pravu, ki ni vezano v nikake paragrafe. Otrovane pšice poslanških ponemčevalcev, kakor tudi nekega svobodomiselnega slovenskega lista, jih ne zadejejo in padejo na tla.

Starostno in invaliditetno zavarovanje.

Ministrski svet se je pečal s starostnim in invaliditetnim (onemoglostnim) zavarovanjem. Ni izključeno, da predloži vlada predlogo zbornici še pred poletnimi počitnicami.

Poštni sluge in sli.

Poštni sluge že dolgo moledujejo pri trgovinskih ministrih, naj bi vendar kaj storili, da se jim izboljšajo plače. Dr. Fiedler je sedaj obljubil v zbornici, da se hoče tudi zanje pobrigati. Izprva dobe več po 200 in 100 kron, najvišja plača bode 1900 kron, vrhu tega pa dobe še razne službene doklade. Ravno tako se zviša plača poštanim slom, ki bodo zanaprej neodvisni od poštarjev glede na plačo. Stroški bodo pre-

cej veliki, vendar pa upa minister, da se bodo dali pokriti, če ostane sladkorni davek.

Povišanje davka na žganja.

Časopisi poročajo, da pride zakonski načrt o povišanju davka na žganje že v tem zasedanju na vrsto. Odkritosrčno moramo to odobravati, ker je že skrajni čas, da tudi zakoni kaj store proti tej ljudski kugi. Posebno hvalevredno pa je, da pripade dobiček od višjega davka na žganje posameznim deželam. Tako bo marsikatera kronovina imela nov vir dohodkov, v prvi vrsti pa bo koristil novi zakon Galiciji, Dalmaciji in Kranjski.

Nemški poljedelski poslanci

so sklenili, da podajo v proračunski razpravi ostro izjavo z ozirom na trgovinsko pogodbo s Srbijo. Znano je, da ta pogodba zelo škoduje avstrijskemu kmetijstvu, zlasti pa naši živinoreji, in je zato ta pritožba poljedelskih poslancev popolnoma umestna.

Gosposka zbornica.

Desnica gosposke zbornice je sklenila, da poda grof Thun izjavo, ki naglašja, da velik del desnice obsoja vladno politiko in da zato ne glasuje za proračun. Thun bo s svojimi somišljeniki med glasovanjem zapustil zbornico. To je naperjeno proti stališču vlade, ki ga je zavzela pri Wahrmondovih homatijah. Mnogo poslancev gosposke zbornice ji namreč zelo zameri, da se ni odločneje potegnila za enakopravnost katoliških vseučiliščnikov in da ni bolj strogo nastopila proti Wahrmundu. Zaraditega bo seveda proračun vendarle sprejet tudi v gosposki zbornici, toda naučni minister bo zvedel, da se je treba ozirati tudi na zahteve katoličanov, če vlada hoče, da ji gre vse po sreči.

Wahrmund v Prago?

Naučni minister Marchet je obljubil zloglasnemu Wahrmundu profesorsko stoličo v Pragi, pa češki katoličani niso s tem kar nič zadovoljni. Nadškof bo prepovedal bogoslovcem obiskavati predavanja, ker ne gre, da bi brezverec poučeval bogoslovce v kaki bogoslovni vedi. Tudi katoliško plemstvo bo najodločneje nastopilo proti njemu — in v takih okoliščinah bo Marchet težko spravil pod streho svojega ljubljena. Sploh je pa še vprašanje, ali bo sedanji naučni minister sedel do jeseni na ministrskem sedežu; če pa on pade, je padel tudi Wahrmund.

HRVAŠKA.

Ban Rauch — tajni svetnik.

Na priporočilo ogrskega ministrskega predsednika Wekerleja je cesar imenoval hrvaškega bana barona Raucha za svojega tajnega svetnika. Gotovo je moral Rauch za to kako uslugo storiti Madžarom na škodo hrvaškega naroda.

Spor med banom Rauchom in ministrom za Hrvaško.

Ban Rauch se neprestano vozi na Dunaj in v Budimpešto k visokim glavam,

ne da bi kaj povedal ministru za Hrvaško pl. Josipoviču, ki igra tudi važno vlogo v hrvaški politiki. Zato je pl. Josipovič užaljen in ostro piše v listih proti banu Rauchu.

Burno nameščenje novega višjega župana v Zagrebu.

Dne 24. junija je bil v Zagrebu nameščen novi višji župan (toliko, kot pri nas okr. glavar). Pri tem so nastali precejšnji nemiri. Ljudje so klicali višjemu županu: »Proč s pismonošo! Proč s hlapčevsko vlado!« in pri tem tako ropotali, da se ni prav nič slišal župan, ko je prisegal in potem svoj program, načrt, razvijal. Celo na rogove so trobili in se norčevali iz župana in mu nagajali, kakor so mogli. Skoraj vse stranke so proti madžarskemu usiljencu.

Cesar za Hrvate.

Madžari silovito zatirajo Slovane. Pri Slovakah jim gre lahko, a ne tako pri Hrvatih. Sedaj se je še cesar zavzel za Hrvate. Madžarskim politikom je namreč naročil, da morajo napraviti konec vednim prepričim in političnim bojem s Hrvati. Poskusili so zato s pogajanjem. Hrvaški in madžarski poslanci se pridno posvetujejo med sabo. Mogoče, da se napravi kak kompromis med Hrvati in Madžari.

Ogrski ministrski predsednik

Wekerle je še vedno zelo drzen nasproti Hrvatom. Pravi, da hrvaški ban ni samo cesarjev namestnik na Hrvaškem, ampak član ogrske vlade, iz česar sledi, da bi bila Hrvaška samo navadna ogrska dežela, kar pa ni res.

BALKANSKO VPRAŠANJE.

Iz Srbije se poroča, da Bolgarija zbira in oborožuje armado proti Srbiji. Sicer se govori, da je to vest razširil samo srbski minister Pašič, ki bi rad videl, da bi se drugi veljavni možje bali postati ministri in njega spodriniti. Vendar se o napetosti med Srbijo in Bolgarijo tudi od drugod sliši.

ITALIJANSKI DRŽAVNI ZBOR

je zopet dovolil velikanske svote za nove topove, trdnjave in druge potrebščine za obrambo meje proti Avstriji.

SESTANEK MED RUSKIM CARJEM IN FRANCOŠKIM PREDSEDNIKOM

bo prihodnje dni. Zraven bo tudi več ministrov in politikov.

MULEJ HAFID VELEVLASTIM.

Mulej Hafid je dosegel s svojo armado že lepe uspehe, zmaga mu je skoro zagotovljena. Če ga priznajo vevlasti za edinega in pravega maroškega sultana, bodo tudi razmere v deželi kmalu urejene. Njegov zunanji minister je pisal zato vevlastim, da je došel Mulej Hafid v Fez in prosi, da ga priznajo za pravega maro-

škega vladarja. Poslaniki so pisma že izročili svojim vladam.

ARMADA ZDRUŽENIH SEVERO-AMERIŠKIH DRŽAV.

Predsednik Roosevelt namerava ustanoviti stalno armado, močno 250.000 mož, ki bi imela osem armadnih zborov.

NEMIRI V PERZIJI.

Perzija je že več kot eno leto ustavna monarhija. Zbornica je krepko poprijela za reformno delo, a je zadel na upor vladarja, šaha. Če hoče Perzija urediti svoje notranje razmere, je treba denarja, a tega nima in zato ne more vzdržati dobre armade, zaneslive policije in uradnikov. Dolg bi Perzija lahko naredila pri tujih državah in bi to bilo tudi po mislih šahovih, a zbornica se ga brani, ker se boji za neodvisnost dežele. V slučaju posojila bi namreč tuje države dobile pravico nadzirati denarno gospodarstvo.

Do sedaj je imel vlado v rokah državni zbor, in šah je celo zbežal iz glavnega mesta Teherana. Sedaj se je pa šah povrnil nazaj v Teheran z vojaštvom, kolikor mu je še zvestega, in vojakom ukazal napasti državni zbor, kjer so bili zbrani poslanci, šahovi nasprotniki. Med vojaki je tudi kakih 4000 kazakov (ruski vojaki), domačini so sploh nezanesljivi vojaki. Šah zahteva, naj mu zbornica izroči nekaj poslancev-nasprotnikov, katere hoče kaznovati, toda zbornica tega noče storiti; vojaki prično streljati, najprej iz pušk, potem tudi iz topov. Poslanci pa tudi streljajo in mečejo bombe. Zmagajo vojaki, osvoje si zbornico in jo oplenijo do dobra. Oplenijo tudi več bogatih plemenitašev. Boj je trajal več ur. Trgi in ceste v bližini zbornice so pokrite s trupli poslancev, vojakov in konj. Na obeh straneh je bilo dosti mrtvih. Več poslancev je zbežalo k zastopnikom drugih držav, da si tako rešijo življenje, zopet drugi pa so obljubili šahu pokorščino. Izmed vjetih poslancev jih je dal šah nekaj obesiti, druge so mučili in nazadnje vklejane v ječo vrgli. Šah je šel sedaj z vojaštvom na deželo, da še tam zaduši upor. V glavnem mestu Teheranu ima pa prvo besedo Rus, general Lickov.

Ljudstvo je zelo vznemirjeno. Šah pravi, da si hoče z mečem zopet osvojiti svoje kraljestvo. Bati se je, da nastane meščanska vojska.

Seveda je šah državni zbor razpustil, in hoče, vsaj nekaj časa, vladati brez njega. Tudi na časopisje bolj pazi; pomnožil je vojaštvo. Kaj pa pravijo druge, sosedne države k temu? Najbolj se seveda zanima Angleška in Ruska, ker leži Perzija na meji teh dveh držav. Ti dve državi sta si napravili pogodbo, naj Rusija severni del Perzije spravi pod svojo oblast, južni del pa Angleška. A tudi Turčija bi rada dobila kak kos dežele. Ako se šah ne spravi s poslanci in ljudstvom, se prav lahko zgodi, da ne bo več samostojne Perzije.

Izobrazbi.

Kako je nastala naša avstro-ogrška monarhija.

(Pogled v preteklost naše države.)

(Kanec.)

Hude vojske so tedaj razsajale na Češkem in Nemškem. Grozna tridesetletna vojska je pomorila na milijone ljudi in pahnila bogato in cvetočo Češko v največje uboštvo. Tudi Ogrri so imeli medtem hujše čase, kot le kdaj. Turki, katere je prej ogrski plemenitaš Zapolja poklical v deželo, so pustošili in morili po Ogrskem. Večne turške vojske so pripravile celo Avstrijo na rob propada. Po drugi turški vojski, ki se je končala s sijajno zmago avstrijskih čet, so priznali tudi trdovratni ogrski plemenitaši iz hvaležnosti, da je cesar iztrgal Ogrsko zopet iz turških rok, dedno pravico Habsburžanov do ogrskega prestola leta 1687. Slavni princ Evgen je še dokončal trdo delo in pregnal Turke popolnoma iz Ogrske. Leta 1696 se je tudi sedmograški knez Apafi odpovedal prestolu in odstopil celo Sedmograško cesarju Leopoldu. Karlovški mir leta 1699 je prinesel Habsburžanom oni del Ogrske, ki so ga imeli Turki.

Ker so si bili avstrijski in španski vladarji v ozkem sorodstvu, je skušal cesar Leopold po smrti zadnjega kralja iz hiše Habsburžanov na Španskem pridobiti Španijo in druge njene dežele. To je zapletlo Avstrijo v dolgotrajno vojno, po kateri je dobila Belgijo, Sardinijo, Sicilijo, napoljsko kraljevino in milansko deželo leta 1714.

Za Karola VI. je bila naša država največja, odkar obstoja. Te nove dežele na niso prav nič hasnile državi. Koj se je dobil vzrok, in šle so ena za drugo, le Milansko je ostalo do leta 1801 pri Avstriji. Še z druge strani je važna doba cesarja Karola VI. Ker ni imel sinov, je določil, da smejo biti tudi njegove hčere vladarice avstrijske. Po njegovi smrti je nastopila vlado njegova hči Marija Terezija, ki se je omožila z lotarinškim vojvodom. Naša vladarska rodbina se zove sedaj Habsburško-Lotarinška.

Za vladanja Marije Terezije so viseli nad Avstrijo hudourni oblaki. Pruski kralj Fríc II. je odtrgal od države skoro vso Šlezijo, tako da je Avstriji ostal le majhen košček še. Tudi dežele v Italiji so izginjale ena za drugo. Ali sreča ni za vedno zapustila Marije Terezije. Kar je na eni strani izgubila zemlje, to je zopet drugod pridobila. Razven nekaterih malih okrožij na Gornje Avstrijskem, Predarliskem in Koroškem je prirastla Avstriji vsled prve delitve poljskega kraljestva cela Galicija leta 1773. Dve leti pozneje je turški sultan odstopil Avstriji tudi Bukovino. Ob svoji smrti je zapustila Marija Terezija veliko cesarstvo, večje kot danes, ki je štelo nad dvajset milijonov ljudi.

Njen naslednik je bil njen sin Jožef II., za njim pa njegov brat Leonold II. Važnejše spremembe so se vršile za vladanja Franca I., ki je cesaroval od leta 1792 do

1835. Takrat je morala Avstrija in ž njo vsa Evropa preživeti grozne čase. Francoski cesar Napoleon je veliko let strahoval vso Evropo. Vedne vojske so razdeležale dežele. Ljudstvo je vsled velikega vojaškega davka omagalo. Milijoni ljudi so izgubili svoje življenje. Cesar Franc I. je moral posebno bridko čutiti silo Francozov. Ker so se Avstrijci udeležili skupnega navala, ki so ga začele evropske države zoper Francijo, in pri tem večinoma podlegli močnim francoskim četam, je moral Franc I. leta 1801 odstopiti Francozom Belgijo in Milansko, dobil je pa za to Benečansko, kos Istre in vso Dalmacijo. Ali že štiri leta pozneje je Napoleon Avstriji zopet vse te dežele vzel, poleg tega pa še Tirolsko s Predarliskim. Za odškodnino je dobil Franc I. samo malo solnograško deželico.

Najbolj je pa Napoleon Avstrijo leta 1809 ponižal. Franc I. je moral izročiti Francozom ravnokar pridobljeno Solnograško, kos Gorenje Avstrije, velik kos Tirolske, Koroške, vso Primorsko, skoro celo Kranjsko, večji kos Hrvaške in Galicije. Tega leta je bila Avstrija popolnoma odrinjena od morja in je skoro nehala biti velemoč. Sreča je hotela, da je moč Napoleonova začela hirati. Ako bi on še deset let vladal na Francoskem in se vjaskoval z drugimi deželami, gotovo bi Avstrija izginila iz Evrope. Najsilnejšemu naporu Rusov, Avstrijcev in Nemcev se je vendarle posrečilo, da so ukrotili mogočnega Napoleona. Dunajski kongres leta 1815 je Avstriji vrnil vse te dežele, ki jih ji je vzel Napoleon.

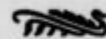
Vsled vojske leta 1859 in 1866, ki sta za nas slabo izpadle, je moral sedanji cesar Franc Jožef oddati Italijanom Lombardijo in Benečansko, tako da mu je ostala država v tem obsegu kot je danes. Leta 1878 je dobila Avstrija od evropskih velesil nalogo, da naj zasede Bosno in Hercegovino in ti deželi uredi. Bosna torej ni del Avstrije ali Ogrske, ampak stoji samo pod njunim varstvom. Pravi gospod je torej še sultan.

Za vladanja sedanjega cesarja se je izvršila važna sprememba v naši državi. Znano je, da so imeli avstrijski vladarji z Ogrri vedne križe, odkar so se Ogrri združili z nami. Koliko pogodb so Madžari svojevoljno prelomili. Poklicali so Turke v našo državo, kovali zaroto za zaroto zoper Habsburžane. Leta 1848 so se uprli in odstavili avstrijske cesarje z ogrskega prestola. V tem usodnem letu, ko je cela država ječala, bi habsburška cesarska rodbina lahko za vedno izgubila Ogrsko, da niso junaški Hrvati z Jelačićem in Rusi podvrgli upornih Madžarov. Za nekaj let je sicer avstrijska vlada trdo postopala z uporniki, ali leta 1867 se je cesar pod pritiskom usodne vojske (1866) udal Madžarom in dovolil, da se cela država razdeli v dva dela, in v enem naj bi Madžari po svoje vladali.

Leta 1868 so Ogrri sklenili s Hrvati nagodbo, v kateri so si pa Hrvate kar podredili, kljub temu, da je Jelačić Madžare pred dvajsetimi leti potolkel in je bila hrvaška kraljevina pod Jelačićem samostoj-

na ter imela z Ogrri skupnega samo kralja. Čudna so pač pota avstrijskih državnikov, katerim je bila edino skrb, da utrde v naši državni polovici preoblast nemškemu jeziku. Zato tudi pokajo strhljeni tramovi dualizma, katerega čaka zaslužen pokop.

Z našim razmotrivanjem smo pri kraju. Zasledovali smo dogodek za dogodkom, ki je bil važen za razvoj naše države. Od prvega početka mala grofija Vzhodna marka, kateri so se pridruževala druga vojvodstva, iz katerih je nastala prva deželna enota — staroavstrijska deželna skupina. Ti so prirastle Češko, Ogrsko in Hrvatsko, potem Sedmograško in nazadnje Galicija. Iz teh šestih velikih zgodovinskih kosov obstoji torej naša avstroogrška monarhija.

Listek.

Zadnji dnevi Jeruzalema.

(LUCIJ FLAV.)

Zgodovinski roman. — Spisal J. Spillmann D. J.

I. DEL. Prva knjiga.

Deveto poglavje.

V dvorani zadnje večerje.

Evzebij je medtem šel v hišo, kjer je Gospod obhajal zadnjo večerjo. Ni bilo svetejšega in častivrednejšega kraja za jeruzalemske kristjane. Tukaj je Kristus postavil daritev nove zaveze, tukaj se je prikazal apostolom zvečer na dan svojega vstajenja, tukaj jih je na binško praznik napolnil z močjo svetega Duha. Tako je postala dvorana na Sijonu prva in najčastitljivejša cerkev krščanstva.

Dvorana zadnje večerje stoji, deloma ohranjena še dandanes, na jugozapadu gore Sijon, ne daleč od hišice blažene Device Marije. To je starinska in močna zgradba, prvotno pripadajoča gradu Davidovemu. Obkroža jo prostrano dvorišče in čokati zid. Na jutranjo stran se razširja velik trg, napolnjen s kolibami in šotori velikonočnih romarjev.

S trudom in naporom se je preril Evzebij skozi gnečo do vrat v dvorišče. Vrata Saba mu je odprl, potem ko se je skozi zapirajoče se okence prepričal, da prihaja eden izmed bratov.

»Ali je Nikanor doma?«

»Gotovo. V njegovi sobi ga dobiš.«

V mali bajtici, čepeči pri obzidju, so svoje dni najbrže stanovali vratar in nekateri hlapi. Zdaj pa so ob dnevih, ko se je zbrala vsa krščanska soseska, v njej dijakoni in leviti škofa Simeona sprejemali proseče. Imela je namreč prva krščanska soseska v Jeruzalemu vse premoženje skupno. Upravljali so ga dijakoni, ki so vsaki družini oddajali svoj del in imeli vedno veliko posla.

Tudi zdaj je kakor navadno več bratov čakalo pred Nikanorjevimi vrati. Evzebija, ki je vžival velik ugled med brati, so spustili naprej, da je stopil v Nikanorjevo sobo.

Diakon Nikanor, živahen možiček z modrimi in prijaznimi očmi, skoči s sedeža, ko zapazi oskrbnika pristave v Betaniji, in zakliče:

»Evzebij! Ali mi že prinašaš denar? Drago mi je. Toliko revežev imamo, zlasti v teh časih draginje. Da, da, ubogim se oznanjuje evangelij'. Le za trenotek potrpljenja! Vse je natančno urejeno po abecedi.« In diakon se urno zasuče do predalov ter bere: »Alef, bet*) — že imam: Betanija, dar Lazarja in njegovih sester.«

To vse se je zgodilo v eni sapi, da Evzebij ni imel prilike niti ene besedice ziniti vmes. Zdaj šele je pripomnil:

»Oprosti, častiti Nikanor, denarja nisem hotel danes prinesiti; toda če so naši bratje v potrebi, ti vsak čas lahko stisnem par sto šeklov v roko. Glede neke druge zadeve sem prišel posvetovat se s teboj.«

»Vedno sem ti pri roki, če ti morem pomoči,« pravi Nikanor in migne Evzebiju, naj sede na nizko blazino poleg njega. Nato posluša natančno oskrbnikovo pripoved o dogodkih zadnje noči in o vsem, kar mu je naročil ranjenec.

»Kaj mi je torej storiti?« vpraša končno Evzebij. »Ali naj čakam, da ranjenec umrje ali pa toliko ozdravi, da ne bo več nevarnosti? Ali pa naj takoj obvestim vnuka Kajfovega ali njegovega strica, da biva rabi Sadok pod mojo streho, in jima izročim ranjenčevo premoženje?«

»Tistih dveh mošnej kajpak nimaš pri sebi, Evzebij?« vpraša Nikanor.

»Ne, skrbno leže spravljene v kleti v Betaniji — saj veš, kje. Moja žena ne ve. Ni se mi zdelo pametno, da bi nosil tak zaklad s seboj ob dnevu, ko so vse ceste nabite z ljudmi.«

»Prav si storil, da nisi vzel denarja s seboj. Toda zakaj nisi precej zjutraj poslal Eleazarju ali Ecehiji poročila o nesreči, ki je zadela rabi Sadoka?«

»Saj vendar poznaš Eleazarja in zlasti njegovega očeta. Ne smem pomagati, da bi dobra rabijeva hčerka — res poštena dekle — z velikim premoženjem prišla v roke tem ljudem. Tudi si nisem upal razkriti ranjencu, kakšna sta sin in vnuk Kajfov, ker bi mu vsako razburjenje škodovalo zdaj, ko visi med življenjem in smrtjo. Kaj mi je storiti?«

»Hm — čisto prav. Denar ne sme v roke Ananove, če le moremo to zabraniti na pravičen način. Vem, čemu bi ta človek porabil vse zaklade. Zažgal bi z njim tak ogenj, da bi bil uničen ves Jeruzalem v plamenih. Hm — in dekle! Njegov sin bi jo zlorabljal, kakor zlorablja svojo ženo Rahelo. Ne, ne, tak zakon bi bil grešen, in zabraniti ga treba, posebno zdaj, ko je Jezus pod smrtnim grehom zapovedal prvotno nerazdružnost in svetost zakona. Tamaro moramo podučiti o usodi, ki bi jo zadela v rokah tega moža.«

»Ali nam bo verjela? In vrhu tega, saj se judovska dekle ne more odtegniti volji očetovi, ki ima popolno oblast nad njo.«

»Toda vzemimo, da njen oče vsled rane umrje, kdo bo potem imel oblast nad njo?«

»Najbrž Eleazarjev stric Ecehija kot najbližnji sorodnik,« odvrne Evzebij.

»Ecehija ni tako napačen mož. Kajpak — skrbel bo za čast svoje družine. Visoke dolgove ima Anan. Vkljub temu upam, da bo mogoče govoriti po pameti in pravici s tem možem. Ko bi minil praznik, bom o vsem tem povprašal natančneje. Kaj pa v slučaju, da pride vsa stvar prej do sluha in posluha poveljniku tempeljske straže?! Mislim, ljubi prijatelj, da bi se ti zapletel v nesrečne zanjke. On bi precej pridrl s svojo četo v Betanijo in bi se polastil neveste in njene dote.«

»No, čez praznike smo varni pred njim,« de oskrbnik malce prestrašeno, »in potem bomo lahko poklicali deželnega oskrbnika na pomoč proti temu silovitežu.«

»Gesija Flora bomo klicali na pomoč? Kaj pa misliš! To bi se reklo poklicati tigrina na pomoč proti volku. — Upajmo, da danes popoldne še Eleazar ni ničesar zavohal o vsej stvari, sicer bi zdajle bil že s svojimi vojaki na poti proti Betaniji.«

»Ravnokar sem ga še videl v tempeljskem dvoranu.«

»O potem se do jutrajšnjega večera ni bati ničesar,« reče Nikanor. »Precej bodo zatrobili velikonočno soboto, in on je strog farizej, zato ne bo tako grdo prestopal postave. Do jutri zjutraj pa se bo že morebiti ranjencu toliko zboljšal položaj, da mu boš lahko o Eleazarju in njegovih razmerah poročal golo resnico. Če bi morebiti njegova hči sklenila v begu uiti krivični sili svojih sorodnikov, ji bomo mi preskrbeli varno zavetišče. Vendar bi to ne bilo dobro za nas; ljudje bi mislili, da se hočemo polastiti njene dote. Mi moramo skrbeti za svoje dobro ime . . . Dobro, dobro, prijatelj! Zdaj pojdi v svetišče in se ondi v miru pripravljaj na veliki praznik. Vse skrbi prepusti Gospodu; on bo že vse tako ukrenil, da bo tebi in tvoji duši v blagor. Mir njegov naj ostane pri tebi!«

Evzebij je potolažen odšel čez prostorno dvorišče v dvorano zadnje večerje. Nasproti mu je prišel častiti škof Simeon. Simeon je bil nečak svetega Jožefa, rednika Jezusovega. Bil je Jezusov učenec in obenem priča njegovega vstajenja. Zato so ga apostoli po smrti sv. Jakoba postavili za jeruzalemskega škofa. Star je bil okrog 70 let, pa še trdne postave. Srebrnobela brada mu je padala do pasa, v obeh pa se mu je svetil še mladeniški ogenj.

S spoštovanjem je pal Evzebij pred škofa na kolena in ga je prosil za blagoslov. S prijaznim smehljanjem je Simeon blagoslovil klečečega. Nato ga je dvignil in rekel: »Mir bodi s teboj, moj sin! Tak velikonočni pozdrav nam je Gospod prinesel na svet. Toda svet ga noče vsprejeti. Mi se pripravljajmo, da pride v naša srca, ker ni boljšega in slajšega daru, kakor je mir Gospodov.«

Evzebij vstopi v dvorano. Bila je zelo preprosta, brez dragocenih okraskov, pa vendar čedna in prijazna. Tla so pokrivala lepo sestavljene plošče, stene so krasile preproge, raz strop je viselo več svetilk. Dnevna luč je lila skozi okrogla okna v dvorano. Sprednji del, kjer se je obhajala najsvetejša daritev, je bil z zaveso zagr-

njen, in le goreča svetilka pred neko neško je kazala kraj, kjer je bilo shranjeno sveto Rešnje Telo. Evzebij se obrne tjakaj in moli.

Med tem se približa večer in dvorana se bolj in bolj polni z verniki. Vse ženske so globoko zagnjene, iz spoštovanja pred angelji, ki v službi Najsvetejšega prebivajo v tem prostoru. Ločene so od moških s pregrajo.

Božja služba Velikega petka se prične. Najprej prebere eden izmed navzočih »trpljenje našega Gospoda«, kakor ga je popisal sv. Matevž. Nato ima častiti škof Simeon govor o ljubeni umirajočega Zveličarja, o ljubezni, ki bo osvojila ves svet, in že praznuje svoje zmago slavje v junaštvi svetih mučnikov. Na stotine kristjanov je zadnje dve leti prejelo mučeniški venec zmage. In škof Simeon pripoveduje z ganljivimi besedami o strašnih grozodejstvih, ki jih počenja cesar Nero nad rimskimi kristjani. Svoj govor konča tako-le:

»Gospod Jezus, ki je umrl za nas, je dal Štefanu in mojemu predniku, apostolu Jakobu, moč, da sta umrla junaško v veri in ljubezni do svojega Odršenika. Oprala sta svoji duši v krvi Jagnjetovi. Blagor jima, ker sta zmagala! Njeni bratje pa stojte še sredi boja. Kefa, namestnik Gospodov, najvišji pastir njegove črede, in Pavel, učitelj narodov, čakata iste usode, mučeniške smrti, in nas prosita, da bi molili zanju, naj bi ostala stanovitna. In nas . . . kaj čaka nas? Tudi nas čaka križ, ako hočemo zmagati s Kristusom. Niso daleč strašni dnevi, ki pridejo nad Jeruzalem in njegov veličastni tempelj, kakor je prorokoval Gospod. Čujte torej in molite, da postanete vredni trpeti in umreti za Kristusa in njegovo slavo.«

»Amen,« odgovore navzoči.

Na škofovo povelje odgrnejo zaveso, ki je zakrivala oltar in Najsvetejšo. Nato stopi Simeon k oltarju in pokaže navzočim dragocene spominke, ki jih je imela jeruzalemska občina o Gospodu in njegovem bridkem trpljenju: suktno brez šiva, za katero so rablji vadljali pod križem, s krvjo napojeni prt, ki ga je imel na križu prepasanega okrog ledij; žeblice, s katerimi je bil pribit na rokah in nogah; strašno trnjevo krono, ki se je vila okrog njegovega kraljevskega čela; platno, v katero sta Nikodem in Jožef Arimatejec zavila njegovo sveto truplo, in nazadnje potni prt z obličjem Gospodovim, ki so ga prinesli od Veronike semkaj. S kakim svetim čuvstvom so gledali in častili verniki te neme priče smrti in bolečin Gospodovih! Bolj jih je ganilo, kakor najlepša pridiga.

In kako dolgo se niso mogli ločiti od njih. Že zdavnaj je minila polnoč, ko so dijakoni zopet zbrali te zaklade in jih zaklenili v varne shrambe.

Konečno je zaključil škof s skupno molitvijo pobožnost Velikega petka.

Ko bi bil dobri Evzebij vsaj slutil, kaj se je med tem časom pripetilo v Betaniji!

(Dalje prih.)

*) Judovska abeceda.

Grozen požar na Bledu.

V vasi Grad nastal je na praznik sv. Petra in Pavla ob 2. uri popoldne **ogonj, ki je v pol uri uničil 35 hišnih številok.** Dese-tim posestnikom so pogorele le hiše, vsem ostalim tudi vsa gospodarska poslopja. — Zgorelo je mnogo prašičev, par krav in več drugih živali. Rešiti se ni dalo skoro ni, ker so hiše tesno skupaj in pokrite ve-činoma vse z deskami. Par minut po iz-bruhu požara nikdo ni mogel v obližje go-rečih hiš. Poleg tega pa še taka suša in pomanjkanje vode. Prav mnogim je zgo-relo vse, obleka, živež, pohištvo, celo de-narja je ostalo precej v ognju. Nekateri hodijo bosí okrog, ker niso mogli rešiti drugega, kakor obleko, ki so jo imeli ravo-no na sebi. Človek ni zgorel nobeden. Pri Matevževcu so bili speči mali otroci za-kljeni v hiši, ker je šla mati z doma. V zadnjem trenutku jih je rešil iz goreče hiše stražmojster z nevarnostjo lastnega živ-ljenja. Ogonj je nastal po otrokih pri Kaj-ževcu. Odtod se je razširil z neznansko hitrostjo na obe strani. Ob stari cesti so pogorele prav vse hiše do gostilne Potoč-nik, od katere je ostal samo vrtni salon, ob cesti proti Zasipu pa hiše do Krevliča. To hišo so s težavo obvarovali zaspški gasil-ci. Zgorele so naslednje hiše: Kajževa, Tonceljeva, Klemenceva, Šimnekova, Zrimčevo gosp. poslopje, Zakoparjeva Kapsova, kjer je zgorelo 800 K, občinska ubožnica, Pogačarjeva, Bartmanova, Bu-lovčeva, Žveglova, Lovrinova, Piberčeva, Tonceva, Flegarija, Rodarjeva, Beškolova, Kosmačeva, Porova, hiša in kajža, Gro-gorjeva, Štofova, Jozelna, Žnidarjeva, Gromova, spodnja Porova, Žvanova, Otavnikova, Matevževčeva, Pikčeva, Pavčkova, Tavčarjeva, Kapsova kajža in Filejeva. Med temi so štiri trgovine in dve gostilni. Požarnih bramb je prišlo poleg domače do dvajset iz vseh krajev: Z Boh. Bele in Sela, iz Ribnega, Radovljice, Kra-nja, Lesec, Breznice, Gorjan, Zaspega, Ja-vornika, Kor. Bele, Save, Jesenic, Hrušice, Begunj, s Kupljenka, Dobrave, Boh. Bistrice in od drugod. Delo je bilo težavno, ker je bilo treba od daleč nositi vodo, nekatere brizgalne pa so dobivale vodo celo iz jezera. Pri gašenju in omejevanju po-žara so se posebno trudili letoviški gostje. Imenitni gospodje, visoke gospe in gospodične v lepih belih oblekah, so od vseh krajev nosili vodo, gonili brizgalne,

reševali pohištvo, da so jih vsi s hvalež-nostjo občudovali.

Nevarnost je pretila tudi delu vasi proti cerkvi in cerkvi sami. Ako bi se ne bilo posrečilo rešiti Tišlarjevo hišo, izgub-ljeno bi bilo tudi to. Nevarnost za ta del je bila tem večja, ker se je od gorečih hiš vnel hrib nad vasjo, gorela je z visokim plamenom stara stelja, suha trava, troh-neli štori. Razbeljeno kamenje in goreči štorovi so se valili s hriba in grozili še ostalim hišam. V nevarnosti je bila tudi cerkev. Zvečer ob 10. uri je prišel iz Ljub-ljane oddelek vojakov, 35 mož, s stotnikom Brandlom, da so pomagali, ker je bilo treba gasiti in varovati celo noč. Zlasti na strmi in težko dostopni hrib so morali paziti. Ves čas so ga gasili domačini in tuji ognjegasci. Iz mnogih hiš so znosili obleko, pohištvo itd. v cerkev, okrog cerkve, v župnišče in okolico, ker se je tu zdelo najbolj varno, toda če bi ne bili pogasili hriba, prišel bi bil ogonj z vrh hriba še na to stran hriba proti cerkvi. Obč. reveže so spravili v sta-ro župnišče. Ob 3. uri zjutraj se je pripe-ljalo tri kompanije vojakov in oddelek pi-jonirjev. Prišel je tudi dvorni svetnik grof Choriunsky. Okrajni glavar pl. Detela je bil že popoldne pri požaru. Srčna hvala gos-podi in požarnim brambam za pomoč. Še vedno gase razbeljeno skalovje, med kate-rim je še ogonj.

Obupni jok in krik je bil tako silen, da se je slišal četrť ure daleč. Tujci, ki so imeli najeta stanovanja v gorečih hišah, so preplašeni begali semtertja in nosili svoje reči s seboj. Očividec, ki je pomagal ga-siti in ki nam je prinesel to poročilo, nam je zatrjeval, kako grozni prizori so se vršili ob tej strašni katastrofi, ki je zadela Blejce. Kaj naj sedaj počno oni, ki so ži-veli samo od tujcev, kaj naj dene v usta oni, ki ga je edino najemmina hiše preživ-ljala? Kaj bo z onimi, ki so doslej ob tem času za celo leto prislužili kruha pri tujcih, sedaj bodo morali skrbeti, da si vsaj po-stavijo streho! Ubogo ljudstvo! Kam naj se dene, kaj mu je storiti drugega, kakor potrkatati na usmiljena srca in prositi darov v svoji nesrečni bedi.

Na pomoč nesrečnim Blejcem!

Revščina mnogih družin je velikanska, brez strehe so, brez hrane, brez denarja, še od preje zadolženi in večinoma prav nizko zavarovani. Prosimo usmiljena srca, naj se spomnijo nesrečnih prebivalcev s

kakršnimikoli darovi. Vsak dar bo prav prišel, denar, obleka ali živež. Darovi naj se blagovoljno določijo župnemu ali ob-činskemu uradu, ki jih razdelita med naj-potrebnejše. Imena darovalcev z zahvalo se objavijo po časopisih.

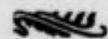
Iz Št. Vida nad Ljubljano.

Gasilni in kmetijski dom v Št. Vidu nad Ljubljano bo blagoslovljen prihodnjo nedeljo. Blagoslovil bo dom veleč. gosp. šentviški žup. duh. svetnik Malovrh. Gasilno društvo v Št. Vidu obstoji že 20 let. Lastnega doma še ni imelo, svoje orodje je imelo dosedaj shranjeno v dobri shrambi rokodelskega doma. Ima tudi večje briz-galne razdeljene po vaseh n. pr. v Gameljnih, Stanežečah in Podutikom. Kmetij-sko društvo je bilo ustanovljeno pred tre-mi leti ter si je v tem kratkem času naba-tilo več potrebnih strojev, pred dobrim letom pa tudi bencin-motor. Razumno je, da dve tako močni organizaciji kot sta naše gasilno in kmetijsko društvo, potrebujete lastni dom. Previdnosti in pa požrtvovalni delavnosti našega župana g. Belca se imamo zahvaliti, da bo dom že prihodnjo ne-deljo otvoren in da je združeno vse s ta-ko malimi stroški. Gasilna shramba stane v denarjih 1299 K 36 vin., drugo pa 2944 K 97 vin., skupaj 4244 K 33 vin. Kmetijska shramba pa v denarjih 1425 K 96 vin., drugo 2584 K 97 vin., skupaj 4010 K 93 v. Celi dom torej samo 8255 K 26 vin., kar je gotovo malo za tako lepo in praktično urejeno stavbo. Po pravici pričakujemo, da bo nedeljska slavnost v resnici prava slavnost za vse poštene šentvičane in na-še sosede.

Kn.-šk. zavod sv. Stanislava.

Knezo-škofjski zavod v Št. Vidu nad Ljubljano. Ker se je letos za I. gimnazij-ski razred zglasilo nepričakovano mnogo učencev, moramo radi pomani-kanja prostorov jeseni 1908. **pripravljavni tečaj opustiti.** — Na to se opozarjajo starši, ki so mislili svoje sinove dati v pripravljavni tečaj. — Št. Vid nad Ljubljano, dne 30. junija 1908. — Vodstvo kn.-šk. zavoda.

Razgled po domovini.

Otvoritev železnice iz Kranja v Tr-žič. Dne 5. julija, na dan praznika sv. Ci-rila in Metoda, slovanskih apostolov, bo otvorena železnica Kranj—Tržič. Naša dolžnost je, da proslavimo ta dvojni praz-nik kar najbolj, ter pokažemo, da se zave-damo važnosti nove železnice in da teče nova progá **samo po slovanskih tleh.**

Radi tega pozivamo vse rojake ob novi železnici, da okrase svoja poslopja z **zastavami, seveda slovanskimi, in da po-**

stavijo na primernih krajih ob železnici mlaje s slovanskimi trobojncami in napisl.

Slovenci! Pridite tudi kar najbolj mnogoštevilno na posamezne postaje nove železnice, ali pa se postavite kar ob progí in pozdravite prvi vlak s povabljenimi gos-ti z gromovitimi »Živio!«

Obračamo se zlasti na vse zavedne in vplivne rojake, da vsak v svojem kraju uredi in vodi skupen nastop in skrbi za okrašenje.

Vlak odide iz Kranja ob ¼10. in pride v Tržič okoli 11. dopoldne.

Tržičani! Poslavite dan otvoritve nove železnice in god slovanskih blago-vestnikov sv. Cirila in Metoda kar najbolj svečano. V ta namen okrasite svoje hiše s zastavami — pa samo slovanskimi.

Tržičani! 5. julija pokažimo k otvo-ritvi povabljenim gostom, zlasti tujcem, da je Tržič slovenski!

Skrb za dijake. V »Dijaški dom« v Škofjih ulicah št. 20 v Ljubljani se bo moglo sprejeti v prihodnjem šolskem letu le malo dijakov, zato naj se zgodaj oglašijo, kateri si žele prostor zagotoviti. Plača bo na mesec 40 K. Sprejemajo se samo dijaki, ki so pravno lepega vedenja. Uredba v »Dijaškem domu« je posebno koristna za prvošolce, ker imajo tu hišnega inštruktorja, ki jih pri učenju podpira, v rednosti nadzira in polagoma napeljuje k samostojni pridnosti. Pismeni prošnjaki za sprejem naj bo pridejano zadnje izpričevalo ali pa prepis izpričevala in pošlje naj se predsedniku p. n. gospodu Ivanu Sušniku, kanoniku v Ljubljani. Komur je bolj priročno, se tudi lahko obrne do katerega gimnazijskega kateheta, ki bo posredoval in dal natančnejših pojasnil.

Liberalni slovenski dijaki so začeli tudi po naši domovini rogoviliti. Zaleteli so se na Gorenjsko. Tu hočejo ustanovljati razne knjižnice, v katere bodo nanесли brezverske knjige in časopise, da bi s temi zastrupili našo mladino. Treba bo paziti na to izpričeno gadjjo zalego, ki dobiva podporo pri liberalcih v Ljubljani. Naše slovensko dijaštvo se je zadnja leta silno oddaljilo od Boga in cerkve. V Ljubljani biva neka pokveka, ki sliši na ime Zafar. To človeče nima drugega posla, nego da zbira okrog sebe mlade dijake iz gimnazije, realke in učiteljskega ter jih zastruplja z brezverskimi nauki, katerih se je navzelo iz raznih frimasonskih knjig. Ta nepridiprav napravlja izlete v razne kraje naše dežele. Sve-tovali bi njemu in drugim liberalnim visokošolcem, naj raje vzamejo v roke šolske knjige, da napravijo o pravem času izpite in ne oškodujejo staršev za težko prisluženi denar, ki jim ga pošiljajo.

Glavna skupščina krščansko-socialne zveze se vrši letos v Škofji Loki dne 26. in 27. julija, o priliki, ko priredi v Škofji Loki »Zveza telovadnih odsekov« svoj glavni zbor. Glavna skupščina S. K. S. Z. se vrši dne 26. julija dopoldne. Poroča se na njej o delovanju tržaške, goriške, koroške, štajerske, vipavske in kranjske S. K. S. Z. Sledi poročilo o delovanju »Zveze telovadnih odsekov« in predavanje o vodstvu tajništva. Popoldne priredi »Zveza telovadnih odsekov« javno telovadbo. Zvečer je veselica. Glavni skupščini S. K. S. Z. sledi v ponedeljek, dne 27. julija poučni tečaj. Spored poučnemu tečaju, predavatelji, kakor tudi druge podrobnosti, se še objavijo. Zveze in društva k. s. izobraževalne organizacije se naprosajo, naj prično takoj intenzivno agitirati, da letošnja glavna skupščina S. K. S. Z. ne zaostane za svojimi predniki.

Železnica Kranj-Tržič je dograjena in bo otvorjena 5. t. m. Pokažimo, da je Tržič na Slovenskem in ne v rajhu.

Več slik iz cesarskega jubilejnega izpoveda je razstavljenih v upravnistvu »Slovenca«. Slike so jako lepe. Izdal se bo krasen album iz kranjske skupine.

Pravil verski boj se je unel zadnji čas po naši državi. Pričeli so ga od judov nahujskani študentje. Ti so se spravili z vso besnostjo nad katoliške nemške visokošolce, ki so tako pogumni, da se ne sramujejo javno in očitno pokazati svojega verskega prepričanja. Pretekli teden so izkrokani nemški burši, katerim so se zopet pridružili liberalni slovenski dijaki, napadli v Gradcu zopet katoliške dijake, ki so se peljali v cerkev Srca Jezusovega k sv. maši povodom dvajsetletnice njihovega društva. Z gnjilimi jajci so obmetavali katoliške dijake ter tudi gospe in gospe, ki so

jih spremljali. Zvečer so pa dejansko napadli gostilno, v kateri so imeli katoliški visokošolci svojo veselico. Ker ni bila policija dovolj močna, da bi razgnala surove kričače, je moralo priti vojaštvo. Šele temu se je posrečilo odgnati nemške divjake ter spremiti na dom katoliške dijake in druge udeležnike. Kaj nameravajo ti »svobodomislenci« študentje ali pravzaprav frimasonski pomočniki, ki stoje za njimi, to so jasno izpovedali v nekem danskem listu. Tam pišejo tako-le: »Štrajka se skoro splošno v vsej monarhiji. Štrajka se od Inomosta do Prage, iz Dunaja do Budimpešte. Tudi Hrvatje štrajkajo. Brzozav iz Sedmograškega javlja, da smo vsi solidarni (ene misli). Če se katoličani sedaj ne vpognejo, ne bo konca prepira. Skoro je ni visoke šole, ki bi ne bila zaprta; vseučilišča, tehnične in zdravniške šole, učiteljska in trgovske akademije, vse so zaprte. Celo Čehi v Pragi, ki sovražijo Nemce in kar je nemškega, tudi oni štrajkajo. Proč od Rima, proč od Rima, to je naše geslo. — Ko je bil držal prof. Wahrmond o cerkvenem pravu svoja imenitna (!) predavanja, ki so vznemirjala katoličane, bi se bila dala stvar gotovo mirno poravnati — seveda v drugačnih razmerah. Toda gibanje »proč od Rima« je v zadnjih letih po vsem cesarstvu zelo narastlo in ni dvoma, da hrepene svobodomislne stranke po proticerkvenem boju, kakoršnega opažamo zadnje dni na Francoskem. — Tako je n. pr. prav značilno, da objavlja »Neue Freie Presse« skoro vsak dan pogovor s kakim imenitim cerkvenim sovražnikom iz Francoske. Ko je bil odstavljen Wahrmond in se je zatvorilo vseučilišče, se je slišal le navidezno klic: »Prostost pouka!« V resnici pa smo porabili te dogodke, da smo vnovič pospešili gibanje »proč od Rima!« Kam meri vse to prizadevanje, vemo: ločitev države od cerkve, kakor na Francoskem. Posebno značilno pa je to, da se vrši vse to gibanje istočasno z jubilejnimi slavnostmi cesarja Franca Jožefa. Cesar je star in slaboten mož, njegov naslednik stopa že v ospredje. O tem nasledniku pa vemo, da je vseskozi izrazito klerikalni. Vseh teh obzirov, ki jih imamo do starega cesarja in vsled kojih ne pride med strankami do silovitega boja, ne bo več treba potem do njegovega naslednika. Cesar Franc Jožef bo zapustil državo, v kateri se je bojevalo vseh 60 let njegovega vladanja 19 narodnosti in 19 jezikov. Cesar Franc Ferdinand pa bo sprejel državo, v kateri se bo bojevalo vseh 19 narodov ne le za svoj jezik, ampak tudi za svojo vero. Lepše izpovedi, kakor je ta-le v danskem glasilu iz peresa dunajskega dopisnika, in bolj jasne izjave o svojih ciljih niso še nikdar podali avstrijski frimasonski bojevnik »za kulturo«. S tem članom dunajskega svobodomislice bi se morali seznaniti vsi avstrijski katoličani in ga tudi upoštevati, kakor zasluži. Čaka nas verski boj; bodimo dobro pripravljani nanj!

Z Goriškega nam pišejo: Cerkljanska kmečka zveza je imela 21. junija odborovo sejo, pri kateri se je sklenilo marsikaj važnega. Med drugim se je tudi sklenilo vložiti petico glede železnične proge Sv. Lucija-Ildrija, da naj bi se ista gradila čez Zelinj; dalje se je sklenilo zaprositi za podporo vsled škode, ki jo je napravila letošnja suša itd. Člani še vedno pridno pristopajo. V združenju je moč! Kmetijski odnosi se bodo izboljšali le, če se kmet s kmetom združi!

Koroški Slovenci imajo 21 posojilnic, ki so priključene liberalni Zadrugi zvezi v Celju. Te posojilnice plačujejo na leto nad 2000 kron za vzdrževanje liberalne Zveze, imajo okrog 50.000 K deležev pri liberalni Zvezi in vzdržujejo na ta način gospodarski odsek narodne stranke — liberalno Zadrugo zvezo v

Celju. In zahvala za to? Zaničevanje in zasramovanje, o čemur priča št. 25. »Narodnega Lista« z dne 17. junija in v kateri piše Jošt med drugim sledeče: »Pri mnogih koroških posojilnicah imajo pač prvo in glavno besedo duhovniki, ki se morajo uklanjati Korošec-Brečevi komandi. Zato bo terorizem uklonil marsikaterega.« — Gg. Ražun, Dobrovč, Plenar itd., pomislite, kako se iz vas radi tega, da ste ostali pri celjski liberalni Zvezi v času, ko so skoraj vse primorske in kranjske posojilnice zapustile celjske liberalce radi predragega aparata in nedelavnosti, Jošt norca dela. Odraka vam vsako samostojnost v mišljenju, ker še dosedaj niste sprevideli pogubonosnega delovanja celjskih liberalcev, ki so dokaj hujši kakor dr. Müllerjevi liberalci. Ali ni mogoče prirediti sestanka večine koroških slovenskih posojilnic in dati primeren odgovor celjskim liberalcem?

Domačin-rojak Peter Remškar je obhajal pred tednicami novo mašo v Ameriki in sicer v Hoven. So. Dak. Cestitamo!

V Kranju so dne 22. junija položili temeljni kamen za novi »Ljudski dom«. Navzočih je bilo 24 gospodov, ki so podpisali na pergamen spisano in vloženo spomenico. Med njimi je bil tudi gosp. deželni odbornik dr. E. Lampe, ki se je zaradi novega vodovoda mudil v Kranju. Kaže se, da bode nova stavba obširna in prav lepa.

Vodovod za Kranj in okolico. V ponedeljek so se zbrali v kranjski mestni hiši občinski zastopi šenčurski, predoseljski in vogeljski, da sklenejo dogovor zaradi zgradbe vodovoda. Od kranjskega deželne odbora so prišli dr. Lampe, deželni nadsvetnik Zamida in deželni nadinženir Sbrizaj, ki sta vodila obravnave in dala potrebnih pojasnil. Doseglo se je popolno sporazumljenje; ker je tudi dogovor med mestno občino kranjsko in med vlado po prizadevanju deželne glavarja Šuklieta ugoden za mesto, ni več zadržka za izvršitev vodovoda.

Vojak utonil v Ljubljani. Ko se je minoli teden v vojaškem kopališču na Trnovskem pristanu kopal prostak tukajšnjega 27. pešpolka, Ivan Gruber, v a je prijel krč, ravno ko je plaval nad »Kotlo« ob desni strani Ljubljane. Gruber je naenkrat izginil pod vodo. Iskali so ga dolgo časa in ga konečno potegnili iz vode tam, kjer je izginil.

»Goriška zveza« gospodarskih zadrug in društev je imela v ponedeljek, dne 22. junija, svoj občni zbor. Predsedoval je dr. Pavlica, ki je v otvoritvenem govoru povdajal važnost zadrugištva in potrebo strokovnega pouka. Prihodnje jesen priredi »Zveza« dva zadruga tečaja. Enega v Gorici, enega na Tolminskem. S. Premrou je poročal o upravnem letu 1907. Prometa je bilo 1.774.644 K 74 vin.

Predgradska dekleta pomiloščena. Cesar je vsa dekleta in žene iz Predgrada v Belikrajini, katere je okrajno sodišče v Crnomlju obsodilo na zapor, popolnoma pomiloštil. Ko se veselimo te lepe zmage, kličemo vrlim predgradskim ženam in dekletom: Zivele!

Svinja požrla otroka. Zakonska J. Schöniger pri Cmureku sta imela v oskrbi deklico Elizabeto Černer. Ko sta te dni zakonska šla od doma, zaupala sta otročiča neki deklici. Otrok je ležal v otroškem vozičku na vrtu. Naenkrat prične otrok jokati. Varuhinja leti v kuhinjo, da pogreje za otroka mleko. Neka svinja, ki je letela po vrtu, je prišla do otroškega vozička in voziček prevrnila. Na teh ležečega otroka je svinja na rokah in na glavi tako ozrla, da je otrok v par urah umrl.

Od Sv. Antona v Slovenskih goricah. V občini Andrenci je zadnjič pobila toča na tako čuden način, kot menda malokdaj. Vsula se je silovito, a pobila le dvema posestnikoma, a tema dvema pa do korenine vse. Čudno!

V zadevl lurskih silk se nam sporoča, da doslej še niso došle in bo odbor takoj naznanil, kadar mu dojdejo iz Lurda. Vsak jih bo dobil tje, kamor jih je naročil.

Amerikanci se vračajo. Prošlo soboto je prispel v Trst parnik »Alice«, last »Austro-Amerikane«, ter pripeljal iz Novega Yorka 119 avstrijskih in 314 ogrskih izseljencev. V Neapolju jih je bil izkrcal že 173. Med vožnjo sta umrla in bila pokopana v morskih valovih neki Grk in 38 let stari Josip Rom iz Ljubljane.

Slovenske novice iz Amerike. V Little Falls N. Y. je umrla Marija Gruden, doma v Rovtahu, okraj Logatec. — V Conemaughu je umrl Slovenec Fran Bobman, doma iz Velikega Ostroznika na Dolenjskem. — V South Lorain Ohio je zgorela restavracija Ane Justin. — Ubilo je v rudniku v Franklinu Kansas Gašperja Govediča iz Liboj pri Celju. — V Colorado Springs Colo je ubil voz Rudolfa Tomšiča, doma iz Bača rpi Ilirski Bistrici. — V Rock Springs Wyo je umrl Josip Demšar, doma iz Dolenje Dobrave, občina Trata pri Škofiji Loki. Istantem je v rovu ubilo Alojzija Kaluzo, nevarno pa poškodovalo Josipa Cveka. — Utenil je v Kaysolu Martin Može, po domače Novak iz Prečne. — V Crestea Butteju je ubilo Slovenca Fr. Urha.

Nova cerkev v Trstu. V petek, dne 26. junija, ob 8. uri zjutraj, so položili temeljni kamen za cerkev Srca Jezusovega v ulici Rones, ki jo zgradijo v spomin 60-letnice cesarjevega jubileja.

Zdravstveno okrožje kamniško. Deželni odbor je imenoval v zdravstveno okrožje kamniško kot svojega zastopnika gosp. Ivana Žargi, trgovca v Kamniku.

Pletarska razstava v Radovljici. V nedeljo, dne 21. junija, je bila v Radovljici otvorena pletarska razstava. V imenu deželnega predsednika je otvoril razstavo g. okr. glavar pl. Detela, nato je govoril g. deželni glavar Šuklje o povzdigi domače obrti in čestital prirediteljem razstave, g. Faidigi in pletarskemu učitelju g. Patiku. Oglejala sta si razstavo tudi g. deželni odbornik dr. Lampe in predsednik društva za promet tujece, g. dr. V. Krisper. Razstava je jako lično prirejena. Od radovljiškega občinstva razen gosp. dekana Novaka, uradnikov c. kr. glavarstva in nekaj drugih gospodov, nismo videli ničesa, kar je naredilo za mesto klavern vtisek. Čudno je bilo, da se župan in deželni poslanec dr. Vilfan ni dal videti. Niemu je menda »vuršt« vsa druga industrija, da le njegova dobro teče.

Železniški minister dr. Deršata si v jeseni enkrat ogleda v spremstvu deželnega glavarja Šukliea obe progi belokranjske železnice.

Ljubljanski župan Hribar je baje zvezan v državnem zboru s strastnim koroškim nemškimi liberalcem Nagele. Ta je namreč v svojem govoru v državnem zboru silovito napadal koroške Slovence, zlasti pa vrlo koroško duhovščino. Pri teh napadih se je skliceval na neko Hribarjevo okrožnico, katero je ta dal na razpolago raznim nemškim liberalnim poslancem. Lena družba to!

Umril je dne 29. junija zjutraj gospod Frančišek Mekinec, župnik v Črnučah. Pokoink je bil rojen v Ljubljani 2. avgusta 1845 in v mašnika posvečen 31. julija 1871. Služboval je kot kaplan v Srednji vasi na Kočevskem, Brezovici, Dobrovi, v Dolu, v Dohu, pri D. M. v Polju, v Št. Juriju pri Kranju, v Št. Vidu nad Ljubljano, kot župnik pa v Ihanu in v Črnučah. Vedno rahlega zdravja je moral svoje službovanje trikrat prekiniti, vendar je vedno komaj čakal, da je mogel nastopiti svojo službo. Delo ga je zelo veselilo, čeprav so mu moči pogostoma pojemale. Na praznik

sv. Rešnjega Telesa je bil jako slab, vendar je še vodil procesijo. Po procesiji pa se je čutil zelo slabega. Teden pozneje je prejel sv. zakramente za umirajoče in ponedeljek zjutraj je v Gospodu zaspal. Naj v miru počiva!

Za vojaške. Vojaške pritožbe so bile doslej skoraj toliko kot nemogoče. Veljalo je določilo, da se sme vojak pritožiti le ob pomladanski paradni inspekciji naravnost pri brigadirju. Bili so pa le redki, ki so se upali pritožiti. Sedaj pa se bo to izpremenilo. Zdej ima vsak vojak pravico, da se pritoži ali pa prosi vsak čas, brez predpisane službene poti, ustmeno in neposredno pri pododdelkovem raportu. Vojakova prošnja, da se pošlje prošnja brigadnemu poveljniku, se mora vsak čas in takoj uslišati. Pritožiti se mora vojak tekom treh dni. Pritožbo mora vsak sam utemeljiti in samostojno zastopati.

Prepoved računanja v goldinarski veljavi. Kakor znano, je ministrstvo za notranje zadeve v kratkim odredilo, da se s 1. julijem t. l. vpelje splošna kronska veljava. Vsled tega je prepovedano in torej kaznivo vsako nadaljnje računanje v zastareli goldinarski veljavi. Oblastva imajo strog nalog, da skrbno nadzorujejo obrtne in druge zadeve, v kaki veljavi da poslujejo s strankami. Vsi ceniki in vse tarife morajo biti poslej v kronski veljavi; to velja zlasti v kopalniških in zdraviliških, na mitnicah in brodovih itd. Občinstvo se opozarja na te določbe s pristavkom, da se bo vsak prestopok kaznoval!

Najstarejši duhovnik tržaške škofije je zdaj veleč. g. Luka Možina, doma iz Javornika v Selški dolini na Gorenjskem, rojen dne 12. vinotoka 1822. Vkljub svojim 86 letom je še vedno čil in zdrav v Čepričah pri Oprtju. V mašnika je bil posvečen dne 23. kimovca 1849. leta.

Župnija Trata pri Poljanah je podeljena odnotnemu župnemu upravitelju, č. gospodu Jožefu Brajec.

Ženska v moški obleki. V Trstu so pripeljali na policijo 30-letno Albino M. iz Litije, ker so jo zasačili v moški obleki. Na policiji je Albina izpovedala sledeče: Oče njenih dveh nezakonskih otrok jo je pustil na cedilu. Pred štirimi meseci je prišla iz Litije, kjer ni dobila nobenega dela, v Trst. Tam je sprva nosila malto. Ker pa z dnevnou plačo 1 K ni mogla preživljati sebe in obeh otrok, si je odrezala lase in delala kot delavec pri stavbi neke hiše za 2 K 40 vin. na dan. — Uboga ženska je nato odpotovala v Ljubljano.

Tržaški laški trgovci s krompirjem so najeli agente, ki imajo nalogo, pokupiti od našega kmeta krompir pod pogoji, katere jim stavijo naprej ter obenem dajo tudi nekaj denarja na roko, da bi bila kupčija gotova. Opozorjamo kmete, da naj bodo previdni, ker krompir ima in bo imel letos brez dvoma dobro ceno, ker ga je povsod zelo malo.

Letina na Tolminskem. Iz Baške doline: Pri nas v gorah bomo imeli letos, kakor kaže, obilo sadja. Posebno pa češpelj bode dovolj. Stari ljudje pravijo, da tega ne vedo, da bi ta čas morali podpirati in povezovati drevje, letos pa se hočejo češplje vse lomiti pod težo svojega sadu. Torej letos bode lahko prejel kmet kak kralcar za sadje, seveda, ako ga prei toča ne poklati.

Tatovi na pokopališču. V Solkanu so vdrli neznaniz umrloviči v kanelico na pokopališču, razdrlo truzico miloščine, kjer pa, kakor se meni, je bilo malo ali nič notri. V mrtvašnici so pa vse razmetali semtertje.

Naročajte »Domoljuba«! Ta je najbolj razširjeni slovenski list, ki donša izborne uvodne članke in celo kopico novic iz vseh slovenskih pokrajin. Nobena slovenska hiša bi

ne smela biti brez njega. Agitirajte zanj in posojajte ga takim, ki ga še nimajo.

Naši državni poslanci. Dr. Hočevar je imel pretekli teden izboren govor v dunaški zbornici, kjer je popisal sodniške razmere na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem. Govoril je ob polu dveh ponoči, in vendar ga je poslušalo nad sto poslancev. Tudi Demšar je govoril vrlo dobro o povzdigi naše živinoreje. Cello minister dr. Ebenhoch je poslanecem govor odobral in obljubil ustreči njegovim zahtevam. Oba poslanci sta prejela mnogo čestitk vsled izbornih govorov.

Pivo se bo podražilo, in sicer za 4 vinarje pri litru.

Davčna olajšava za nove hiše v Ljubljani se za dve leti podaljša. To so zopet dosegli naši državni poslanci.

V Ljubljani so umrli zadnji teden: mesar Anžič, biviš trgovec Sattner ter šestošolec Leopold Kranjec. Naj počivajo v miru!

Naznanili smo, da oddaja »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani brezplačno knjižico »Dva pastirska lista in nekoliko o dogodkih v Lurdu«. — Knjižica se je pred leti natisnila na stroške prevzvišenega kneza in škofa dr. A. Bonav. Jegliča; obsega 77 strani in jo bo vsakdo čital z velikim zanimanjem. — Druge slovenske knjige o Lurdu so večinoma razprodane, dčbi se poleg zgoraj označene samo še znana knjiga »Lurski čudeži«, ki ima znižano ceno 1 K 30 vin. s poštnino vred. — Kdor torej naroči to ali katero drugo knjigo iz »Katoliške Bukvarne«, naj zahteva brezplačno tudi knjižico »Dva pastirska lista«.

Povest »Zadnji dnevi Jeruzalema«, katero prinaša ravnokar »Domoljub«, je spisal slavni jezuit O. Spillmann, kateri je izdal tudi več drugih krasnih povesti, katere se dobe v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani in so označene zadalj med oglasi.

Prijateljem lepega petja priporočamo III. zvezek mešanih in moških zborov, uglasbil Jakob Aljaž. Cena 60 vinarjev. Ta zvezek obsega same nove kompozicije, ki niso bile še nikjer natisnjene, in sicer za mešani zbor: 1. Psalm 118, 2. »Ti veselo poj!«. Za moški zbor: 1. »Na dan«, 2. »Divna noč«. — Besede so povsod Simon Gregorčičeve. O teh krasnih skladbah bomo ob priliki več spregovorili; potrditi nam mora vsakdo, da tako lepih, za ljudsko petje primernih skladb še nismo imeli nikdar v rokah in še nobenih nismo s tolikim veseljem priporočali, kakor Aljaževih. — Tudi prvi in drugi zvezek teh skladb se še dobi v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Slovenska sveta maša za mešan zbor s spremljavo orgel, zložil Janez Laharnar. — Cena 1 K 20 vin. Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. — Slovenskih maš nam primanjkuje, zato bodo naši cerkveni zbori z veseljem segli po tej sicer preprosti in lahki, a zelo melodiozni skladbi.

Cesar je imenoval finančnega nadsvetnika v Brnu Alojzija Klimenta dvornim svetnikom in finančnim ravnateljem v Ljubljani.

Finančni nadsvetnik Dobida v Ljubljani je imenovan dvornim svetnikom in poklican v finančno ministrstvo.

Socialna demokracija gre vedno bolj raven pot. Pri nas na Kranjskem ne more najti ta židovska dekla ugodnih tal. Le v Zagorju in v Idriji je delavstvo po večini še tako nerazsodno, da slepo gre za rdečimi voditelji, ki si pri tem vodstvu polnijo svojo nikdar dosti polno malho. Čobal in Kristan vlečeta bolj mastno plačo, nego vsak kranjski župnik, če tudi ima najboljšo faro, ne delata pa ničesar drugega, nego da v enomer zabavljata čez vero in duhovščino. Delavstvo je pa menda sito in ne pozna drugih potreb. Vsak dan ne-

kaj duhovnov za kosilo, to najbolj tekne socialistični druhalci. — Tudi po drugih krajih so začeli spoznavati to »čedno« rdečo družbico in ji hrbet kazati. Vrlo dobro so napravili pretekli teden moravski kmetje v Hvedlicu. Socialisti so tja sklicali velik shod, na katerem so nameravali po navadi zabavljati proti krščanstvu. Ko pridejo rdečkarji na shod, zagledajo v veliko začudenje zbranih nad 500 kmetov v dvorani. Ti pogumni katoliški možje so tu sklenili sledečo resolucijo: »Mi, zbrani na socialno-demokratskem shodu, izražamo rdečkarjem svoje globoko zaničevanje, in sicer iz narodnih, verskih in gospodarskih vzrokov. Mi ostanemo zvesti krščanskim načelom in obsoljamo gonjo »svobodne šole« in reformo zakona. Prosimo veliko krščansko-socialno stranko, da nas še dalje zastopa.« Kaj takega še niso rdečkarji doživeli.

Kranjsko liberalno učiteljstvo vedno očitvidneje tava za brezversko liberalno stranko. V svojem časopisu se vneva za svobodno šolo ter priporoča ustanavljanje brezverskih knjižnic pod »oljufivim imenom« »Prosveta«. Prav tako, da bo naše ljudstvo vedno bolj spoznavalo vzgojevalce mladine. Kajpada ne bo našega slovenskega ljudstva nikdar dobiti za to, da bi takemu učiteljstvu, ki kviri mladino in jo zapeljuje v brezverstvo, zboljšalo plačo. Vse agente za »Prosveto« poženite tako pogumno, kakor so jih v Dravljah pri Ljubljani.

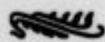
Naši shodi. S. L. S. je priredila več shodov pretekla dva praznika. Poslanec dr. Krek je govoril na shodu v Radomljah pri Kamniku; dr. Lanape je govoril v žužemberškem okraju; dr. Schweitzer je predaval v društvu »Tabor« v Loškem potoku; dr. Žitnik je imel govor pri blagoslovljenju zastave planinskega gasilnega društva. Urednik Terseglav je predaval v izobraževalnem društvu v Škedenju poleg Trsta.

V Divači so železniški vagoni stisnili železniška uslužbenca Josipa in Karola Stok in je nevarno ranili.

Za steklino je umrla Marija Zima iz Radolne, občina Dovje. Dne 10. maja jo je ugriznil njen psiček. Šele zadnje dni je nenadoma obolela in umrla v groznih bolečinah.

Katoliški mladeniči so se začeli povsod pridno gibati. Zadnji praznik smo videli lepo število mladeničev, zbranih na Vrhniki pri slavnosti. Koroški mladeniči so se organizirali nedavno, kakor smo že poročali. Štajerski mladeniči so si ustanovili organizacijo v Ljutomeru pred tedni. V nedeljo se zbera zopet štajerski mladeniči iz Slovenskih goric pri Sv. Trojici na veliko zborovanje. Kranjska moška mladina se zbere dne 28. t. m. v Škofji Loki, kjer se osnuje vseslovenska mladeniška organizacija. — Tudi moravski katoliški mladeniči so priredili svoj shod na Velehradu 29. junija. Novzočih jih je bilo nad 5.000.

Na Vrhniki se je vršila 29. junija desetletnica katoliškega društva rokodelskih pomočnikov z velikim sijajem. Navzoča so bila mnoga društva iz raznih krajev. 14 zastav je bilo v slavnostnem sprevodu. Radi pomanjkanja prostora moramo za danes odložiti obširneje poročilo, katero priobčimo v prihodnji številki.

Dolenjske novice.

Iz Zagorja ob Savi.

d Lepo slovesnost prvega sv. obhajila so imeli dne 22. junija učenci zagorske in topliške šole. Bilo jih je 121. Po opravi so jih g. župnik pogostili s kavo in pecivom, popoldne so dobili črešnji.

d Poprava župne cerkve. Pretečeni teden je bila dokončana poprava naše župne cerkve. V soboto je komisija popravo pregledala in potrdila. Vse je dovršeno dobro, brez posebne nesreče. Na zunaj ima zdaj stavba res krasno lice, vsakemu, ki jo vidi, ugaja.

d Gozdni požar. Isti dan se je dvigal v borovih gozdovih pod Sv. Planino velik dim. Neki pastir si je napravil ogenj, pa unela se je resa in trava na okrog in gorelo je celi dan. Menda je napravil ogenj četverim gospodarjem nekaj tisočev kron škode. Vzglej, kako previdno bi bilo, v taki suši otrokom nikjer dati ognja v roko.

d Uima. Kmet bo pa letos res velik revež, vročina mu je že skoraj vse popalila, dežja od nikoder. Kaj bo z živino, ko mu bo zmanjkalo klaje! Pa še uče taki možje, kakor so demokratje, kako dobro se kmetu godi. Čobal se lahko smeje molitvam in procesijam — to je storil zadnjič nasproti nekemu možu — saj njemu nima suša kaj vzeti, ali lepo pa to vendarle ni od takega ljudskega »prijatelja«. Ne vemo, ali se bo mož še tudi smejal, če se bo to ali ono podražilo! Če bi kmetje n. pr. bili prisiljeni prodati živino in bi manjkalo mleka ali bi se celo podražilo mleko, ker bo treba mrvo drago plačevati, ali se boste takrat tudi smejali? Dvomimo.

d Kdo kviri ljudstvo? Da je pokvarjena mladina, da ni nobene zadovoljnosti, da ni zvestobe pri delu itd., tožijo dandanes po cellem svetu, zlasti v obrtnih krajih, in niso tovarnarji in lastniki velikih podjetij zadnji, ki dolžijo svoje delavce takih stvari. Toda kdo je pa vsega tega kriv?! Gotovo niso zopet zadnji, ki so tega krivi, ravno isti brezvestni gospodje. Pri nas je na praznik sv. Petra in Pavla, ki sta naša farna patrona, delo povsod počivalo, samo v rudniku, v steklini in rudniškem kamenolomu (v drugih niso delali) so morali delati. Kdo torej kviri ljudstvo? Ali ne najbolj kapitalisti sami? Seveda, če se ljudje, posebno mladina, trgajo od Boga in od vere, potem se bodo gotovo naučili prav posebno spoštovati svoje gospodarje in delodajavce!

d Odrgalo je prste na roki dne 25. junija nekemu pomočniku pri mizarškem mojstru Greglu v Potoški vasi. Odpeljali so ga v bolnišnico.

d Ustanovni shod požarne brambe bo v nedeljo, dne 5. julija, v Zagorju pri gosp. Weinbergerjevi. Vpisavali se bodo člani.

Belokranjske novice.

d In tako dalje. Dne 14. junija 1908. je bil ščip ali polna luna. Takoj drugi dan, 15. junija, je izšel zopet listič za belokranjske tepce, ki jih luna trka. Ime mu je »Belokranjec«. Seveda si ta lažnjivi Kljukec po krivici nadeva to lepo ime. Preglejmo danes zopet nekoliko modrost tega gradaškega Salomona, da se prepričamo, kako sramoto dela ta nebodigatreba poštenemu belokranjskemu ljudstvu. V Radencih pri Poljanah se je zgodila, kot znano, velika lumparija. Sin je ustrelil svojo lastno mater in svojega brata. No, kdo je tega kriv? »Belokranjec« v svoji globoki modrosti zatrjuje, da so tega krivi starotrški duhovniki, ker ljudi zadosti ne podučijo, »ki naj bi se namesto za politiko, raje brigali za to, da se pod njih zvonom ne bodo dogajala taka živinska hudodelstva«. Ta je pa že preumna! Telički v Mazeletovi štali bi bolj razumeli, kdo je kriv take lumparije. Brezvestni in brezverski liberaluhi zapeljujejo in pohujšujejo mladino na vse mogoče načine — in če ubogi zapeljani fantje delajo po njih naukih — so pa duhovniki tega krivi!! Ali ste res tako zabiti ali se pa le delate tako neumne? Dalje. 230 poštenih Belih Kranjcev in Belih Kranjic je bilo na Du-

naju pred cesarjem. Čast jim! Kaj pravi k temu zmecani »Belokranjec«? Čušte! »Zato porabljen denar naj bi se rajše bilo dalo nesrečnim Butorajcem.« In res prinaša na drugem mestu novico, da je vas Butoraj popolnoma pogorela. Modrijanček pravi: »Škode je 60 tisoč kron, a zavarovalnine je pa 74.000 K.« No po tem modrem računu bi bili sicer nesrečni Butorajci za celih 14.000 K na profitu, saj znaša zavarovalnina več, kot je škode... — Dalje trdi uboga duševna reva »Belokranjec«, da »sedaj vladajoča (Slovenska ljudska stranka) ni še nikdar ljudstvu pošteno povedala globokejših vzrokov današnje splošne revščine...« Hinavec in lažnik, kdor trdi kaj takega! Vže sto in stokrat se je bralo po listih »Slovenske ljudske stranke«, zlasti v »Domoljubu«, kje so globokejši vzroki sedanje revščine. — Liberalizem, ki je zavrgel vero v Boga in ki pozna le samega sebe, — ta je »globokejši vzrok« sedanje dušne in telesne revščine, in tako dalje.

d Kako se pana suša? Kunštni »Belokranjec« je tudi to iztuhtal. Neki inženir je baje izračunal, da bi 45 milijonov zadostovalo za celo Istro, pa bi bila preskrbljena z vodo, »torej za vedno rešena suše« pristavi modrijan iz Gradaca. Torej treba le vodovodov, pa se nam ni treba nikdar bati suše. Kaj pa če vodovodni studenci ob hudi suši usahnejo, kar se prav rado zgodi? No, pa ta kunštni »Belokranjec« govori o Istri, ki je blizu morja, tam se pa lahko naredi morski vodovod — in Istra je za vedno rešena suše... Kdor zna, pa zna. Kaipak!

Iz St. Ruperta.

d V St. Rupertu imamo čudnega možička, priljubljenega dacarja. Kamorkoli more, se prištlji, bodisi da je družba klerikalna ali liberalna, gosposka ali kmečka. Že dolgo smo opazovali njegovo delo, a molčali smo. Za danes samo to-le: V nedeljo zvečer sta dva št. rupska razgrajča nekaj oklala neke Taljane. Naš dacarček pa je to razupil, da je to kaplanovo delo. Svetujemo mu, da naj se raje kaplanu zahvali za marsikatero uslugo in naj ne meče okrog s čuki. Sicer utegne še kaj neprijetnega slišati.

d Shod Marijinih družb se bode slovesno praznoval na Veseli gori dne 5. avgusta. Povabljene so tudi družbe drugih dekanij. Natančneje še poročamo.

d Silna suša je pritisnila. Krme bode sila malo, žita še kažejo dobro, a ne vé se, kaj bode.

d Hranilnica in posojilnica je imela v preteklih šestih mesecih 400.000 K prometa. V kratkem se preseli iz kaplanije v lastne prostore pred cerkvijo. Kdor hoče sam sebi dobro, naj ncsi v to hranilnico in posojilnico, ki je že v osmih letih pomagala marsikomu, katera ga so poprej molzli razni liberalci.

d Nemški napis na Puščavi nič ne skrbi liberalcev. Kje ste gospodje, ki lomite blaženo nemščino, a pravite, da delate za slovenskega kmeta?

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Iz Ambrusa. Tudi pri nas se gibljemo, če tudi bolj počasi. V nedeljo, 21. junija, smo imeli v izobraževalnem društvu predavanje. Govorili so preč. gosp. župnik prav poljudno o ustavi. Z zanimanjem smo sledili poslušavci temeljitemu govoru. — Grozna suša je uničila vso krmo, tudi drugi pridelki močno trpe. Ljudem manjka tudi vode. Z obupom gleda ljudstvo v prihodnost.

d Iz Loškega potoka. Lepa misel, ki upamo, da se uresniči, se je sprožila. Vsa naša društva lepo uspevajo in ljudstvo se jih vedno

bolj oklepa, obeta se še lepo novo društveno življenje; toda nekaj je, kar društva ovira, kar nas boli in skrbi, da ne bi vsega popolnoma zamrlo — lastnega doma nimamo. Sedanja soba nam je le začasno dovoljena, za predstave smo v zadregi, ker prostor je pretesen. Zato smo sklenili si postaviti lasten društveni dom, kjer naj bi imela vsa naša društva stalne lastne prostore. Drzna misel, ki zahteva veliko za uresničenje, a upamo, da z združenimi močmi bo šlo. Zemljišče je nam podarilo »Kmetijsko društvo« na enem najlepših mest naše doline. Lesa in vožnje in drugega materiala imamo od dobrih mož že precej obljubljenega, tudi denarnih prispevkov imamo že nekaj. Sestavil se je že stavbeni odbor, pri katerem je vsaka vas zastopana. Darove sprejema načelnik odbora, g. Škulj. Nabirati bomo začeli v kratkem. Denarne prispevke bo z imenom darovalcev v svoji prijaznosti objavljala naš stari zvesti prijatelj »Domoljub«, vestni poročevalec loškopotoških novic. Torej, somišljeniki, dvignite se in darujte po svoji moči v dosego društvenega doma. S tem bo naša stvar zadobila pri nas siguren in trajen temelj, vsak zbor in shod bo imel v »Domu« svoj dom, vsako društvo bo tam doma. In dom bo dokaz zavedenosti in požrtvovalnosti naših Potočnikov ter ponos cele naše doline.

d Iz Loškega potoka. Zalostna vest se razširja po naši fari. Izgubimo našega dobrega, priljubljenega gospoda župnika. Kaj izgubimo z njim in kaj je bil on nam in naši fari, vé dobro preценiti le oni, kdor je poznal stanje naše doline pred njegovim prihodom in pa sedaj. Težka izguba in ločitev!

d Štanga. V četrtek, dne 25. junija, je priromala sem k Sv. Antonu Marijina družba dekliška iz Št. Vida na Dolenjskem. Bilo jih je skoraj polna cerkev. Družbo sta pripeljala čč. gg. župnik Vidregar in kaplan Kovir. Štangarska Marijina družba ji je šla z zastavo naproti. Jo je lepo pozdravila. Domači gospod župnik je družabnice pri cerkvi krepko nagovoril. V cerkvi so imela dekleta potem lepo primerno pridigo. Govoril je gospod dekan Rihar. Bile so potem tri maše, pri katerih so članice družbe prav lepo pele. Slavnost se je sklenila ob pol 12. s petimi litanijami in blagoslovom. Dekleta so šla potem zopet vesela od Sv. Antona domov.

Gorenjske novice.

Iz ljubljanske okolice.

Iz Iške vasi pod Ljubljano nam pišejo: Dragi »Domoljub«! Malo glasov se sliši ali bere iz Ižanskega sploh, iz te vasi pa kar nič. Menda zato, ker je vas tako pozabljena, bodisi od sveta bodisi od odločilnih faktorjev, ki bi imeli kaj storiti v prosep te uboge — zapuščene vasi. Vas sama na sebi ni majhna, ima 101 številko in je samostojna občina. Ljudstvo je zavedno in odločno katoliškega mišljenja; za čas volitev pridejo vsi volivci brez izjeme na volišče in oddajo svoje glasove kandidatom, ki jih je postavila Slovenska ljudska Stranka, v kateri ima ljudstvo vso bodočnost in v katero popolnoma zaupa. — Sedaj pa k stvari! Kakor omenjeno, vas je velika, a popolnoma brez vode! Težko dé človeku, ko vidi uboge ljudi, kako vlačijo vodo po uro daleč v sodih domov. Tam gori daleč v Iški nalove nekaj mlakuže, ki bodi za pijačo ljudem in živini. To se godi vsako leto poleti in pozimi, kajti hudournik Iška zraste samo ob na-

livih, drugače je suh; samo daleč gori neke je nekaj mlake, drugače nič, in morajo vse žage in mlini stati, ljudstvo pa tako daleč vodo v sodih domov vlačiti. Pa da bi bila vsaj to voda! V njej ženske perejo, mečejo v vodo vso nesrango, gnojica se izliva v njo in tudi živina pušča svoje odpadke v njej. In to uživaj, uboga kmetijska para. Toliko v tem oziru, da se izv. obnem, kako hudo potrebna je Iška — regulacije. — Kaj pa, ako se pripeti, da se kje v vasi kaj vname? Vas je sezidana skupno, strehe vse slamnate; vode — nič! Kaj pomaga, ako pridejo ognjegasci iz Studenca, Tomišlja ali od drugod, ko ne najdejo v vsej vasi kapljice vode, strugo pa suho. Vsa vas je na mah popolnoma uničena in upeljena. — Ubogo ljudstvo, kaj storiš potem!? In sedaj še letošnja suša — tako, da je tukajšnji kmet siromak v vseh ozirih. Šesto leto tukajšnje županstvo neprenehoma dreza in vlaga prošnje na visoki deželni odbor, a vodovoda še ni. Seveda trkati ne znamo tako, kakor kje drugje, ki letos prosijo, drugo leto je vodovod že gotov. Mi pa dobivamo samo obljube, drugega nič! Obračamo se tedaj tudi javno do vseh naših gospodov poslancev, posebej še prav ponižno do visokega deželnega odbora, naj blagovoljivo uporabiti vse svoje moči, da dobimo v kratkem svoj prepotrebni vodovod. — Ljudstvo je dobro in bo gospodom poslancem gotovo na veke hvaležno ostalo. — Sedaj delamo nov most čez Iško, ki nam ga je lantsko leto naliv odnesel. Kakor že gori omenjeno, naj omenim: še enkrat, kako potrebna je tudi regulacija Iške. — Toda najpopred naj dosežemo vodovod, potem bomo že naprej drežali in prosili. — Drugič kaj več!

Vič-Glince. Ljudska hranilnica in posojilnica na Viču s sedežem v samostanu je v seji dne 28. junija svoje poslovanje izpremenila v toliko, da bodo s 5. julijem začeli ob nedeljah uradne ure od 10. do 12. ure, namesto popoldne. V sredah pa poslovanje ostane kakor do sedaj od 11. do pol 1. ure.

Škofjeloške novice.

Glavno zborovanje S. K. S. Z.

Le malo nas še loči od 26. in 27. jul., ko se zberemo v Škofji Loki. V glavnih obrisih že zdaj lahko podamo spored. Nedeljska prireditve se bo vršila po tem redu:

Dopoldne:

1. Ob ¾8. uri zjutraj se zbero vsi došli telovadni odseki pred kolodvorom v Škofji Loki, odkoder odkorakajo v sprevodu v mesto. Vsak telovadni odsek nastopi kot četa sam zase in so vsi člani pri svojem odseku. Nastopi zvezni trobentaški zbor. Druga društva slede telovadcem »Zveze«.

2. Pozdrav pred mestom.

3. Ob pol 10. uri sveta maša na prostem.

4. Zborovanje »Slovenske krščansko-socialne zveze« (občni zbor) v društvenem domu.

a) Pozdravni in otvoritveni govor. (Dr. Krek.)

b) Poročilo »Zveze telovadnih odsekov«.

c) Poročila ostalih »Zvez« (kranjska, vipavska, štajerska, koroška, goriška, tržaška.)

5. Skupno kosilo.

Javna telovadba.

Popoldne.

6. Ob 1. uri skušnja.

7. Ob pol štirih javna telovadba »Zveze telovadnih odsekov« na prostem. Nastopijo vsi telovadci »Zveze«.

8. Veselica »Pri Balantu«. Svira godba.

Podrobnosti določa »Z. T. O.« in sproti poroča telovadnim odsekom potom okrožnic. Kar se tiče tehniško-telovadske strani prireditve, je treba, da se skliče v Škofji Loki 12. julija Zvezni vaditeljski zbor k seji.

Za dopoldansko zborovanje smo, kakor je iz sporeda razvidno, tako ukrenili, da bodi občni zbor »Slovenske kršč. socialne zveze«. To je zelo umestno in nujna veliko ugodnosti. Zbralo se bo na ta način še veliko več ljudstva kot sicer in vse »Zveze« se bodo še bolj vnele za telovadbo. Poročilo »Zveze telovadnih odsekov« bo na prvem mestu. Vse bo merilo na to, da se telovadska misel razširi po vsem Slovenskem.

Dotlej se — člani S. K. S. Z. in telovadci — vsi marljivo pripravljajte, da bo dan 26. julija res naš dan, časten za nas, drugim pa v vzpodbudo! To bodo naše orožne vaje, vaje za celo življenje! Dejstvo, da bomo vsi, kar nas je, prišli skupaj, je neizmernega pomena za našo organizacijo. Prvič se bo okrepila na zunaj, kajti skoro preračunati se da, da bodo kmalu po Škofji Loki naši telovadni odseki šteli še enkrat toliko članov kot zdaj. Povečali se bodo dosedanji odseki, ustanovili novi. To vse bo seveda vplivalo tudi na ostala društva, da se poživijo in pospešijo njihovo delovanje. V Škofjo Loko pridejo iz Metlike v lepah belokranjskih nošah. Vrli Štajerci seveda tudi pridejo v obilnem številu. Korošcev in Primorcev ne bo manjkalo. Poleg zunanje moči pa bomo pridobili tudi na notranji sili. Še tesnejša vez bratske ljubezni nas bo združevala, še vzornejša bo naša disciplina, veliko večja vztrajnost, ki nam je potrebna, da zanesemo našo misel v vsak kotiček slovenske zemlje in preženemo zle duhove brezverstva, sovraštva in nazadnjaštva, kjerkoli jih najdemo!

Mladeniški tečaj.

V zvezi z javno telovadbo, ki se bo vršila 26. julija, se vrši naslednji dan — 27. — poučni mladeniški tečaj. Spored bo sledeči:

Dopoldne.

I. Izlet v Crngrob ob pol 6. uri zjutraj, kjer bo sveta maša. Povratek v Škofjo Loko.

II. Mladeniški tečaj.

I. Od pol 8. do pol 9. ure: Mladeniška in dekliška organizacija. (Dr. Krek.)

2. Od pol 9. do pol 10. ure: Socializem. (Dr. A. Ušeničnik.)

Od pol 10. do 10. ure: Odmor.

3. Od 10. do 11. ure: Telovadba. (A. Jeločnik.)

4. Od 11. do 12. ure: Kako mi — kako nasprotniki. (Dolenc, phil., član »Danice«.)

Popoldne.

5. Od 2. do 3. ure: Tajništva v S. K. S. Z. in »Mladost«. (J. Podlesnik.)

6. Od 3. do 4. ure: Apologetika. 1. del: Kristus in njegovo delo. (F. Terseglav.)

Od 4. do 5. ure: Odmor.

7. Od pol 5. do 6. ure: Apologetika. 2. del: Cerkev in njegovi nasprotniki. (F. Terseglav.)

III. Sklepni govor. (Dr. Krek.)

Tvarina je bogata — izbire mnogo. Vmesni odmori morajo zažvoljiti tudi tistega, ki misli, da bo preveč. Stvar je ta: mladeniški tečaj bi moral vsaj dva dni trajati, toda morali smo se ozirati na udeležence posebno iz obmejnih krajev, ki si tudi en sam dan težko odtrgajo. Predavatelji bodo skrbeli, da bodo podali samo to, kar je potrebno za uporabo v življenju, oziroma načela, ki jih mora mladenič in voditelj društev imeti vedno pred očmi, ako hoče v svojem kraju in delokrogu izpeljati močno in trajno organizacijo.

Tako, mladeniči! Dobro ste dozdaj delali — kdo se ne veseli, ako bere vaša navdušena in vesela poročila v »Mladosti«, brez črnogledstva, brez jokavosti? — v Škofji Loki pa, o tem smo trdno prepričani, se bo položil trdni temelj za nadaljno izobraževalno in telniško-telovadsko delo, tako da nikdar, tudi v najhujših viharjih ne boste omagali! Nasprotna sile — to si morate dobro zapomniti — so le zato tu, da mi svoje podvojimo, potrojimo!

Iz raznih krajev Gorenjske.

g Ribno, dne 21. junija. V nedeljo, dne 14. in 21. junija so igrali naši fantje veseligr »Krcmar pri zvitem rogu«. Videlo se je, da so igrali z veseljem; igrali so dobro; s tem svojim prvim nastopom smejo biti prav zadovoljni. Le pogumno naprej še večkrat in v večjem številu! Dekleta Marijine družbe so pa igrala veseligr »pri gospodi« res mojstrsko, posebno nam je dopadla kuharica Fini in »frajla« Tekla, najbolj se je pa odlikovala služkinja Marija, kateri ni daleč na okoli para. — Pred igrama sta dve dekleti prednašali kaj lepo pesem »samostanska lilija.« — Škoda le, da ljudstvo še ni toliko zavedno, da bi vedelo prav ceniti take veselice; kajti udeležba je bila preveč majhna.

g Iz Smartna pri Kranju. Živahno društveno gibanje se opaža po vsej Gorenjski. Mladina se zbira v telovadnih odsekih in Marijinih družbah, možje pa v »Kmečkih zvezah«. Le pri nas v Bitnu še vse spi. Mnogo je še dobrih mladeničev, pa kaj, ko ni nobene prave zveze med njimi. Mladeniči, stopite skupaj, in videli bode, da fantovska leta niso leta, katerih se je treba pozneje sramovati, ampak da so najlepša in najvažnejša doba v življenju. Kakor vedno, smo tudi letos kurili kres na vasi; opazovalcu ni bilo všeč to, da je prostor za kres tako blizu poslopj in da so fantje gasili do prihodnjega jutra, pa ne ogeni. — Naši gg. duhovniki jako marljivo delujejo in njih blagodejni vpliv se razširja po celi župniji. V gmotnem oziru je precej pomagano: sitarjem z zadruge, kmetom s posojilnico — da bi to tudi kaj vplivalo na izboljšanje nekaterih razvad. — Župan obhaja letos 15 letnico svojega županovanja. V znak zaupanja mu je letos zopet poveril občinski odbor županske posle za prih. tri leta. Mož je odločen, vreden p. S. L. S., pošten in dober poznavalec svoje

občine do podrobnosti. Vsa občinska opravila izvršuje sam ključnik, ki starosti »ko dobro«. — Železničarji iz Šiške pa naj svoje brezverske časopise kar pekurijo, če se jih ne morejo drugače iznebiti; vsaj nam kmetom jih ni potreba potikati v izpraznene posode za mleko, ker imamo boljših katoliških časopisov dovolj. »Domoljuba« bere vsaka družina.

g Javorje nad Skofjo Loko. To je bila slavnost v nedeljo, dne 21. junija, pri nas. Šolsko vodstvo priredilo je v proslavo letošnjega cesarjevega jubileja slavnostno šolsko veselico z najrazličnejšim vspešnim. V ta namen se je na prostoru, ki je bil ves v zastavah in drugih olepšavah, postavil oder za igrokaze, strelišče, vrtilnik, gugalnice, telovadna orodja itd. Ob 3. uri je imel gosp. šolski voditelj pred gologlavo mladino slavnostni govor, nakar so zaorili slava- in živio-klici proti nebu. Zapela se je cesarska pesem, vmes pa je svirala godba in poki so povzdignili slavnostni trenutek. Na to so govorili in deklamirali tudi otroci. Ko se je mladež dobro pogostila, tedaj so se pričele najraznovrstnejše igre in telovadba. Veliko je bilo šaljivih prizorov. Zvečer je pestra iluminacija spremenila veselični prostor v bajen vrt. Poleg zrakoplovov nas je iznenadil posebno umetalni ogenj. Po deveti uri odkorakala je šolska mladež v spremstvih, z balončki na čelu, na razne kraje domov. Klici nepopisne radosti hiteli so nedolžni mladini iz srca tja v tiho noč... K veselici sta prišla dva gospoda župnika, domači gosp. župan in nekaj drugih gospodov. Tudi gospod dekan iz Stare Loke je bil priča slavnosti, za katero ima premožno zaslug domači gospod župnik. Za gledalce, ki so prihiteli iz vsch strani, postavil je krcmar A. Grošelj začasno goštilno, kjer so se dobila pristna okrepčila.

g Iz Ihana. Vabilo k občnemu zboru katoliškega slov. izobr. društva, kateri se vrši v nedeljo, 12. julija t. l. popoldne po božji službi. Ker bo najprej predavanje o kmečki zvezi, je želeli, da bi se udeležili zlasti gospodarji in posestniki v prav obilnem številu. Povabljeni pa ste tudi vsi drugi možki in ženske, člani in nečlani!

Notranjske novice.

Vipavske novice.

n Naznanilo. Telovadni odsek v Vipavi ima redno vsako nedeljo in vsak praznik od 4. do 6. ure telovadbo. Mladeniči, udeležite se polnoštevilno!

n Požar. V kresni noči je nastal požar v poslopju gostilničarja Luka Glažarja v braniški duhovniji, 8 kilometrov od Vipave. — Ogenj je nastal ponoči, zato ga niso opazili. Zgoraj je 9-letni pastir. Zgoraj je vsa hiša, gospodarsko poslopje, trije prešiči, krava, voliček, kobilica, jagnje, vsa perotnina. Škode je 7.000 kron. Zavarovanega je malo. Pravijo, da se je unelo, ker so preblizu hiše kurili kres. Prejšnjo noč pa je bila imenovanemu gospodu pokradena vsa svinjina. Kaj pa, če bi bili tatje prišli krast in kar niso mogli odnesti — zažgali?

n Suša. Pri nas je huda suša, vode manjka povsod. V nekaterih vaseh imajo več vina, nego vode. Kaj bo, če ne bo skoraj dežja? Trta se še nekaj upira, pa se ne bo mogla dolgo. Šlo bo vse, pa ne po vodi, in prišla bo bčda in pomanjkanje. Bog se nas usmilil in nam pošlji skoraj dežja!

n Liberalno slavje na Planini. V nedeljo, 14. junija, je bil umorjen g. dekan vipavski. Umoril ga je Pangerc, čegar oče je doma s Planine, torej planinska kri. Osmimo tega, vse obsodbe vrednega dogodka, pa so slavili libe-

ralni Planinci, oziroma njih liberalno društvo dne 21. t. m. z javnim plesom. Iz tega se vidi, kako jim gre grozni umor k srcu. Pa saj bi jim šel k srcu, ko bi imeli srce, toda liberalci srca nima. Župan iz pietete do ranikega g. dekana plesa ni hotel dovoliti. Z vsoto silo so pritiskali nanj Janez iz malna, bogatin šuštar, učitelj Vuga — znanega spomina, in še celo orožniki, naj dovolijo ples, če ne, da ne bo več varen življenja. Liberalni kolovodje z orožniki vred morajo pač dobro poznati svoje liberalne bratce, če ne, bi županu ne mogli reči, da naj se pripravi na kamen in na nož, kdor ne trobi slepo v liberalni rog. Zares, daleč smo že prišli. Toda župan kljub temu plesa ni dovolil in liberalci so plesali kljub temu, seveda so začeli šele ob 6. uri popoldne, plesali so do sivega jutra; najeli so si bili vojaško godbo iz Gorice. Šuštar je položil baje tisočak na mizo, češ, plesali bomo, če se vse oblasti postavijo na glavo, bomo že plačali kazen, saj imamo ob čem. Tak je liberalci — kaj cesar, kaj postava, mi smo mi. Opozarjamo oblasti na oni šuštarjev tisočak. Le kar pritisnite jih za celi tisočak, saj imajo, mogočni so pa tudi tako, da ga bodo dali — za kazen. Duša vsega tega žalostnega in ljudstvu kvarnega gibanja je pa učitelj Vuga, ki mu je svoj čas že pretel gosp. Lenasi s šibico in ki je tudi še danes potreben, čeprav vedno zatrjuje, da hoče biti nad strankami, toda nemirna liberalni žila mu tega ne pusti. — Čast pa vrlému planinskemu županu, čast ogromni večini dobrega planinskega ljudstva, zlasti pa čast vrlim planinskim fantom, ki se po ogromni večini plesa niso udeležili in so skoraj vsi v katoliškem slov. izobraževalnem društvu; to nam daje poročstvo veselejši prihodnosti planinske, kot pa je sedanjost. — Slišimo tudi, da so na imenovani dan plesali tudi v Podragi.

Od Sv. Trojice nad Cerknico

n Predavanje smo zopet imeli v našem izobraževalnem društvu. Predaval je državni poslanec gosp. dr. Krek. V krasnem, poljudnam govoru razvijal je za nas najvažnejše, kmečko vprašanje. Povedal je, kaj treba storiti še v prosep kmetijstva, pa tudi, kako morajo kmetje sami pričeti novo dobo v gospodarstvu. Ker je v združevanju največja moč, zato je gosp. govornik zlasti priporočal našo domačo hranilnico in posojilnico. Da je govoril iz src vseh, nam je porok neumorna pazljivost, s katero je okrog 200 mladeničev in mož sledilo gosp. govorniku vkljub silni vročini in nad poldrugo uro trajajočemu govoru. Ko je g. govornik končal, smo vzkliknili: »Dobro, samo še premalo časa«. Iz tega se razvidi, da smo tudi pri nas ukaželjni in da je naše društvo potrebno. G. govorniku, organizatorju naroda slovenskega, pa kličemo: Bog naj bo njegov večni plačnik, On naj ga ohrani našemu narodu še mnoga leta, ter ga zdravega in čvrstega zopet kmalu pripelje k Sv. Trojici. Zahvaliti se pa moramo na tem mestu tudi še našemu poslancu g. Drobniču, ki ne zamudi nobene prilike, da ne bi prihitel v naše društvo. Društvo pa naj se vedno krepkeje razvija in naj vsprejme kmalu v svojo sredo vse naše mladeniče in možje. — Predavanje ni bilo všeč Petkovemu atu. Najeli so »škripača« Aleša iz Mramorovega, ki je med predavanjem neumiljeno raztezal svoj hripavi meh. Ata je mislil, da bo meh vse ljudi spravil v njegov »štibelc«, pa se je opeknel. Ne le, da je najel škripača, ampak najeti je moral — vsaj kakor se čuje — tudi plesavce, in sicer tuje. Naši vrli mladeniči in možje so šli namreč rajši poslušat krasni govor g. dr. Kreka, kakor pa Petkovo »muziciranje«.

n Naša hranilnice ne dá liberalcem miru. Po »Narodu« pišejo, da je potrebna kot peto

kolo. Čudno, pa vendar je imela v teh par mesecih nad 60.000 kron prometa. Ali je res tako brezpotrebna? Mislimo, da ne, pač pa bi bili potrebni naši liberalci petega kolesa — pa ne pri vozu, ampak — v glavi. Morda bi jim to »koles« pomagalo, da bi prišli že enkrat k pameti.

n Lepo smo sedaj uredili našo društveno dvorano. To je najboljši dokaz, kaj se zamore storiti z združenimi močmi. Iz navadnega hleva naredili smo krasno sobo. Bog zna, če bo sedaj vseč Zaleškemu Rotu, ki se je hvalil, da bude v dvorano prignat svoje vole. »Kunšten« pa je, kaineda. No, mi mu povemo, da bomo preje sprejeli v dvorano njegove vole, nego njega!

Idrijske novice.

n Ozdravljenka iz Spodnje Idrije. Dolgo časa sem molčala o svojem hitrem ozdravljenju. Ker se je pa ta glas raznesel že daleko preko mej naše fare, in ker krožijo o tem najraznovrstnejše vesti, — bodisi vedoma izmišljene, bodisi pretirane, in ker je že neki časopis objavil popolnoma neosnovane in zavite trditve o mojem ozdravljenju, si štejem v svojo dolžnost, da javno povem celo resnico v polnem obsegu, brez vsake primesi kakih izmišljotin. Nimam pa s tem nobenega namena odgovarjati člankarju lista, ki je »resnici na ljubo« poročal povsem izmišljene stvari, temveč moj namen je: javnosti odkrito povedati, kdo mi je podelil zdravje. Že v naprej pa povem, da ne silim nikogar to verovati, kar bom odkrito po svoji vesti govorila, ker vem dobro, da je za vero potreba ne samo razuma, temveč tudi dobre volje. — Resnica o moji bolezni, zdravljenju in ozdravljenju je pa tale: Začetkom leta 1902. sem začela bolehati. Moj želodec je postal zelo izbirčen in pri hitri hoji sem čutila bolečino na desni strani v trebuhu. Zdravila sem se v Gorici, Kranju, Idriji, pa brez uspeha. Po nasvetu g. dr. Šlajmerja sem se podala v ljubljansko bolnišnico, kjer me je omenjeni g. doktor operiral na slepem črevesu in zamotanih čreveh; zgodilo se je to 10. avgusta 1906. leta. A vkljub dobro uspeli operaciji le nisem dobila tega, kar sem si želela — zdravja. Iskala sem ga tudi v topicah, toda žalibog, — našla ga nisem. Vrnila sem se v svoj rodni kraj, Spodnjo Idrijo, kjer sem hotela pričakati zdravja in službe. Druga želja se mi seveda ni mogla izpolniti, ker je bila zavisna od prve, — od zdravja. Malo iznenadila me je kri, ki mi je zadnji dan oktobra leta 1907. pritekla iz ust. Skrbelo me pa to ni, saj sem nekaj enakega doživela že v zimi leta 1903., ko sem bivala v Gorici. Potem sem bila nekaj časa bolja, pa zopet slabša, — nikoli pa docela dobra in zdrava. V takem položaju so mi pretekli dnevi do meseca februarja t. l. Ta mesec pa me je bolezen navezala na bolniško posteljo in sicer že takoj v njegovem začetku. Krvavljenje iz pljuč, ta bolezen, ki se je bila prej že dvakrat pojavila, je s strašno silo pritisnila name. Dan za dnem sem po malem krvavela, nekajkrat sem pa izbruhala precej krvi, in tačas je bilo pričakovati najhujšega. Iskala sem pomoči pri priznanem idrijskem rudniškem zdravniku, g. dr. Štverák, toda vkljub svoji skrbnosti mi ni mogel dati tega, kar je želel on in še bolj jaz sama — zdravja. Vsakdo, ki me je videl, je moral vedeti, da so mi že odprta groba vrata. V tem žalostnem stanju sem visela na niti življenja od dneva do dneva. Dvakrat sem bila prevedena za smrt; vsled močnega krvavljenja iz pljuč enkrat nisem mogla biti obhajana. — V teh težkih dneh sem začula glas o lurškem romanju Slovencev. Prvotno se za to nisem nič zmenila, o rabi lurške vode pa sploh slišati nisem marala. »Mene bo že g. Štverák ozdravil, saj mi vedno trdi, da ne bom še umrla. Le zakaj

naj bi se potem posluževala izvanrednih pripomočkov«, tako sem govorila. Čitala sem pa vsejedno, dasi v začetku težko, pa že z velikim zanimanjem knjige: »Lurški čudeži«, »Lurška mati božja« in »Lurški majnik«. Nekako čudno me je pretreslo, ko sem brala zgodbo lurške Matere božje in njenih čudovitih del. Tudi jaz v svoji mladosti — 22 let — sem si zaželela zdravja. Vsako sredstvo, ki bi se mi ga moglo dati, bi poskusila. Zajedno sem uvidela, da vsa zdravila nimajo zame trajne zdravilne moči; zato se poprimem zadnje rešilne vejice, — odločila sem se za lurško vodo. Naprosila sem neko slovensko božjepotnico, naj bi mi prinesla od Marijinega studentca v Lurdu kapljico vode. A dotlej je bilo še dolgo in bala sem se, da je ne bom več živa dočkala. — Po preteku treh mesecev moje bolezni mi je nekoliko odleglo, tako da sem vsaki popoldan za nekaj časa vstala in šla na zrak. S tem sem tudi ustregla nasvetu gosp. zdravnika, kateri mi pa že od 24. aprila ni dal nobenih zdravil več, dasi sem bila slaba, skoro brez vsake življenjske moči. Mislila sem, da me bo spomladansko solnce vsaj nekoliko poživilo. Pa kaka prevara! Kadar sem sedela na solncu, se je krvavljenje, katero je bilo že malo ponehalo, vselej zopet ponovilo. Gosp. doktor mi je bil že takoj pri začetku bolezni popolnoma odpravil tudi kašelj, ki me je poprej hudo mučil, a takrat se je zopet oglasil v vsej svoji nadležnosti. Dihala sem težko, tudi želodec se mi je spuntal. Vrhu tega so mi še noge vsaki dan zatekle in povzočevale silne bolečine. Rada bi jih bila zavila v mokre obkladke, pa je gosp. zdravnik 7. maja — takrat mu je šla moja mati zadnjikrat poročat o moji bolezni — to odsvetoval. Vse te nadloge so me ovirale, da nisem mogla v cerkev, čeravno je komaj dobrih pet minut daleč. — V soboto, 23. maja, sem bila obhajana doma za Veliko noč. Nisem imela toliko moči, da bi bila tačas sedela na stolu, ne — še v postelji sem morala biti naslonjena na blazine. V ponedeljek, dne 25. maja, sem bila takorekoč na koncu svojega življenja. Z materjo sva bili silno potrti, da, naravnost obupani. Popoldne tega dne dohim naprošeno lurško vodo. Zvečer, po opravljeni devetdnevni, jo s polnim zaupanjem v Marijo, »zdravje bolnikov«, začnem rabiti. Popijem je žlico in nekaj je zmešam z drugo vodo ter se ž njo umijem. Isti večer mi ni bilo še nič olajšano, pač pa sem čutila, kot bi mi kdo močno stiskal rebra in neko pretakanje iz pljuč na levi strani. Ko se pa v torek, dne 26. maja, v zgodnji uri prebudim, čutim, kakor bi bila preživljena, — sama sebi nisem hotela verjeti, da sem — ozdravljena, zdrava! Težka sapa, kašelj, otekline na nogah, vse, prav vse nadloge so me nakrat zapustile. — Napravim se v veliko začudenje svoje matere in grem v cerkev popolnoma lahko, kakor tedaj, ko sem bila še docela zdrava. Štiri mesece že nisem bila v cerkvi, ko sem pa pila vodo iz lurškega studentca, sem šla. Kdo me je ozdravil? Ali zdravila? Ne morem verovati, ker jih nisem rabila skoraj mesec dni. Ali fantazija, kakor so nekateri trdili in še trdijo? Če bi me bila ozdravila fantazija, bi me gotovo ozdravila tudi po zdravilih zdravnikovih. Zakaj me ni? Sicer nikogar ne silim, da bi veroval, toda če pustite svobodo drugim, pustite jo tudi meni, ko vam odkritosrčno in do besede resnično izjavljam, da me po mojem mnenju ni ozdravil nihče drugi, kakor lurška Mati božja po svoji jamski studenčnici. — Zato očitna hvala Tebi, o Marija, slava Ti bodi vekomaj, o lurško »zdravje bolnikov«! — Mesec dni je od tega. Zdrava sem, kakor sem bila prvi dan ozdravljenja. Tudi g. zdravnik je potrdil, da sem zdrava. — To izjavljam javnosti kot čisto resnico, da ne bo nobenih zavijanj. Kdor govori drugače, ne govori »resnici na ljubo«.

V Spodnji Idriji, dne 21. junija 1908. Mici Sever, učiteljica otroških vrtov in bivša suplentka na ljudskih šolah.

n Iz Spodnje Idrije. Lepšega dneva še ni videla Srednja Kanomlja, kakor je bil 21. junij, ko je napravilo spodnjeidrijsko izobraževalno društvo tam svojo veselico. Vse polno ljudstva iz Kanomlje, iz Idrije in od Fare je prihitelo pod obširni kozolec g. Iv. Močnika, da se je udeležilo veselice priljubljenega društva. Celo iz Vojskega je prišlo več udeležencev. Pa je bilo tudi vse zadovoljno nad krasno uspelo veselico! Tri igre so igrali prav izvrstni igralci izobraževalnega društva, namreč: »Kateri bo«, igra iz kmečkega življenja; burko: »Sprava« in »Kmet in fotograf«. Pevski zbor je pa s svojimi novimi pesnimi našega ljudskega skladatelja Aljaža zaslužil res pohvale. — S to prelepo prireditvijo je pokazalo slovensko katoliško izobraževalno društvo, kaj more narediti kako društvo, četudi majhno po številu, ako je edino in enega duha. Po tej poti hodi naprej vrlo društvo! Nosi zabavo in izobrazbo tudi med ljudstvo, potem si izpolnilo svojo nalogo! — Lepo je bilo videti društvenike v njih novih znakih, namreč v trobojnih trakovih črez prsa z napisom društva.

n Pri nas pri Fari veliko zabavljajo in pišejo po umazanih predalih svojih ničvrednih listov mokrača o ozdravljenju gospodične Mice Severjeve, ki je hitro ozdravela po rabi lurške vode. Da lažejo, to pač ni treba povdarjati pri teh ljudeh. Nam je prav. Čim več boste pisali in čim bolj bodete zabavljali, tembolj se bodete blamirali s svojimi lažnjivimi dopisi, ki si eden drugemu nasprotujejo, kakor noč in dan. Živel, rdeči bratci, ki pišete »resnici na ljubo« laži. To so možje! Vsem pa, ki zabavljate in se lažete, pa pravimo, da bodete še radi tudi vi prosili lurško Mater božjo pomoči. Sram vas bodi, ki se norčujete iz stvari, ki so vsakemu kristjanu svete! Prifarci in Kanomelci, zapomnite si te ljudi. Obračun še pride!

n Izvanredno slovesnost je obhajalo naše mesto letos na sv. Ahacija dan. Praznovalo je namreč 400-letnico, odkar so vdrugeč prišli do živosrebrne rude. Leta 1508. namreč je oskrbnik Kuttler po dolgem iskanju zadel ob tak kamen. Veselje njegovo, njegove soproge in delavcev je bilo velikansko radi tega. V zahvalo za to je prosila gospa Kuttler sv. stolico, naj ji dovoli rudniško procesijo s posebnimi molitvami drže 22. junija, kar se je tudi zgodilo. Letošnji obhod se je izvršil v prav lepem redu. Udeležilo se je cerkvenega opravila precej duhovnikov iz okolice, eden pa iz goriške nadškofije. Popoldan pa je rudniška direkcija priredila veselico na Zemlji. Že dolgo prej je delal zanjo priprave g. nadoskrbnik Penco, ker se naj bi obhajalo obenem dvojno slavlje, namreč pčleg 400-letnice rudnikove še 60-letnica cesarjeva. G. Penco je prav lično in praznično okrasil prostore pod kostanj z lampijoni in nebromjem lojevih svetilk. Še po dnevu je spustil v zrak dva zrakoplova, ki sta oba po daljšem kroženju dospela do tal onkraj Gore. Ko se je storil mrak, so ves prostor razsvetlile bengalične luči. Najlepše pa je bilo gledati raznovrstne rakete. Od navadnih, ki se vzdignejo do gotove višine, potem pa se nazaj leté razpočijo in razprše, pa do onih, ki se napovede s topu podobnim pokom in se z določene višine spuščajo na tla v raznobarnih ravnih ali eliptičnih trakovih — je bilo polno menjav v podobi kače itd. Na zadnje pa smo videli v zraku blesteč napis P. J. L. in vrh njega vladarsko krono; med tem prizorom je svirala godba cesarsko himno. Nešteta množica, ki se je čudila ti prireditvi, se je nato zadovoljna razšla.

Iz raznih krajev Notranjske.

V Planini pri Rakeku je bila zadnje nedeljo slovesno balgoslovljena krasna zastava tamnošnjega gasilnega društva. Po sv. maši je zastavo blagoslovil poslanec dr. Žitnik, kumica je bila presvetla kneginja Windischgratz, ki je na zastavo pripela dva dragocena traka z napisom. Tudi planinska dekleta so po gošpi Gartnerjevi poklonile društvu na zastavo lepa trakova. Popoldne je bila na prostoru g. župana Kovšce živahna ljudska veselica. Slovesnosti so se udeležila po deputacijah gasilna društva iz Postojne, Studenega, Dol. in Gor. Logatca, Dol. vasi pri Cerknici, Idrije, Hotedršic, Godoviča, Verda in Ljubljane. Na pomoč!

Narodno gospodarstvo

Pravilno krmljenje brejih krav je jako važna stvar. Navadno se greši v tem, da se take krave preveč krmi. To je prvič razsipnost, drugič pa škodi kravi in teletu. Izkušnja uči, da ravno posebno obilno krmljene krave najraje obolé za mlečno mrzlico; pa tudi njih teleta so občutljiva in podvržena boleznim. Seveda pa je treba breje krave močnejše krmiti nego sicer. Gleda naj se le na to, da se od početka brejosti krmi enakomerno, ne pa da bi se krmilo vedno bolj in bolj, kakor je to ponekod v navadi. Breje krave naj vsak dan poleg druge močne krme dobe redno po nekoliko ovsa — celega ali zdrobljenega. Zadnje tri tedne pred otelevitvijo pa naj se močna krma začne polagoma zmanjševati, tako da se pride do polovice; zadnje tri dni pa naj se še to polovico nekoliko zmanjša. Vendar se je pri tem treba ravnati po rejenosti krave. Čim bolj je krava rejena, tim več se ji lahko pritrga; čim slabša je, tim manj.

Ali naj se začne piščeta krmiti takoj, ko se izvale, ali pa šele tretji dan potem? O tej stvari se strokovnjaki prepirajo; in sicer pravijo eni, da pišče, ko zleze iz jajca, vzame vase še toliko ostalega rmenjaka, da ima za tri dni dovolj hranilnih snovi v sebi in ga torej tri dni ni treba nič krmiti. Drugi pa pravijo, da se ne more vedeti, ako hrana v jajcu ni morda komaj zadostovala za to, da se je pišče razvil in za na pot v svet ni nič ostalo. Zato priporočajo, da naj se piščetom takoj, ko se izvalé, dá primerne krme. Taka piščeta ostane pri moči in se mnogo hitreje razvijalo, kakor tista, ki se morajo prve tri dni svojega življenja postiti.

Iz raznih krajev.

Mohawk, Mich. Dasiravno že precej časa prebiram Vaš list, vendar nisem še nikoli bral kakega poročila iz našega kraja. Namenil sem se vam pisati par vrstic, da boste vedeli, kako se nam godi v tem skrajnem koncu gorenjega poluotoka Michigana. Tu nas je okrog sto Slovencev, kateri se večinoma ukvarjajo z mučnim delom v bakrenih rudokopih. Delavske krize, katere še sedaj vladajo skoro po vsej Ameriki, nismo tako hudo občutili kakor drugod, dasiravno je tudi tukaj sedaj kaj težko delo dobiti. Sedaj nikakor ni čas, rojake vabiti iz starega kraja semkaj, in dokler se kaj na bolje ne obrne, je bolje, da ostanejo doma. Kot na da bi hodili semkaj denar zapravljati. Število izseljencev je sedaj res nekoliko nazadovalo; mi Slovenci in Hrvatje smo v Avstriji glede izseljevanja razmierno na prvem mestu. Vsak leti za svojo srečo, vsak si jo skuša dobiti, saj pregovor pravi: pomagaj si

sam in Bog ti pomore. Toda žal, koliko mladih Slovencev se pogubi, ko gredo semkaj v daljno Ameriko za srečo. Pozabijo Boga, potujčijo se in kmalu jih je še sram govoriti svoj lastni materni jezik. Takih ljudi le malo najde srečo, ker pregovor pravi: Kdor zaničuje se sam, podlaga je tučevje peti. Kadar se bodo delavske razmere obrnile na bolje, bodem v »Domoljuba« sporočil; toda sedaj pa: od Amerike proč! — Pozdrav vsem rojakom, »Domoljuba« še veliko novih naročnikov, ker vsi vemo, da je dober in pravicoljuben list, kateri je vreden vsega podpiranja!

Praško jubilejno razstavo je doslej obiskalo 559.107 oseb. Predvčerašnjim je bil v razstavi »jubilejni dan«. Sviralo je pet vojaških godb. Praški listi poročajo, da je občinski zastop kijeovski sklenil odpisati v Prago odposlanstvo, da si ogleda razstavo.

Eden ali dva vajenca

za pekovski obrt se sprejmeta takoj v dobro hišo, kjer jima je zagotovljena strokovna izobrazba in preskrba z obleko in hrano za čas učne dobe. — Pojasnila daje Avg. Jenko, pek, mojster, Ljubljana, Mar. Terezije cesta 7.

Oklic.

Dá se naznanje, da se bo posestvo in zemljišča Alojzija Žitnika iz Grosupljega na prostovoljni dražbi razprodalo na drobno 9. julija t.l. ob 8. uri na tem mestu. Pripomni se, da se je dosedaj nahajala v tej hiši meznarija. Natančnejši pogoji se bodo naznanili pri dražbi.

1589 1-1

Alojzij Žitnik.

Najboljši češki izvor!

S. Benisch

Ceneno posteljno perje!

1 kg svetlega, sivlega, skubljenega, dobrega gosjega perja 3 K; 1 kg boljega 2 K 40 v.; polbelega 2 K 80 v.; belega 4 K; belega skubljenega 5 K 10 v.; 1 kg izredno finega, snežnega, skubljenega 6 K 40 v.; in 8 K; 1 kg sivga puha 6 K in 7 K; 1 kg belega puha 10 K; najlinjši prsni puh 12 K. — pri odjemi 5 kg se pošlje franko.

Dovršene postelje bogato napolnjene, iz zelo gostega, jako trpežnega, rdečega, modrega, belega ali rumenega nanking-bлага, 1 pernica, 190 cm dolga, 110 cm široka, z 2 blazinama, vsaka 80 cm dolga in 58 cm široka, napolnjena z lepim, mehkim račjim perjem 10 K, z izredno finim polpuhom 20 K, z najlinjšim sivim puhom 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; blazine 3 K, 3 K 50 v., 4 K. — Za neprimerno denar nazaj. Zamenjava dopustna. Pošilja proti povzetju od 12 K višje franko S. BENISCH v Dišentici št. 71. — Ceniki zastoj in franko. 1584 25-1

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Gradec, 27. junija:

78, 66, 2, 38, 79.

Dunaj, 27. junija:

54, 57, 64, 82, 4.

ŽITNE CENE.

Ljubljana, 1. julija.

Pšenica, domača	25.—
Rž	20.—
Oves	17.—
Ajda, črna	19.50
Ajda, siva	19.—
Proso, rumeno	18—19
Ječmen	16.—
Fižol, rdeč	19.—
Fižol, koks	19.—
Fižol, mandalon	16.—

Razglas.

Vsled sklepa občnega zbora Bratovščine sv. Jožefa s sedežem v Ljubljani se tem potom ponovljeno naznanja vsem tistim članom, ki že nad tri leta pripadajo temu društvu, da zaradi popolnitve društvenega imenika pošljejo listke, na katerih je navajati: **krstno ime in priimek, dan vstopa in koliko se je plačalo vstopnine, dalje je li bil letnih doneskov oproščen, ali pa če je enkrat za vselej plačal pogrebščino in v katerem znesku.** Ti listki se oddajo osebno, ali po pošti na adresu **g. Fr. Soukal, trafikanta in krojaškega mojstra v Ljubljani, Pred škofijo štev. 12,** kateri je obenem tudi pooblaščen, da izplačuje proti pobotnicam društvene račune in sprejema plačila kakor letne doneske, doplačila na pogrebe in vpisuje nove ude.

Pripomniti je še, da bi onega, ki bi po preteku treh mesecev, to je do konca avgusta t. l., svojega listka ne pripisal ali se osebno ne zglasil, več ne smatrali društvenim članom.

Tem potom se tudi člani opozarjajo, da se bodo letni doneski za naprej pobirali vsako prvo nedeljo po novem letu.

Tisti pa, kateri vpošiljajo letne doneske po pošti, naj dodajo k svoti 2 K še za poštnino 6 h, ker inače društvo za ta znesek škodo trpi.

1469 3—3

Vodstvo Bratovščine sv. Jožefa.

Hiša v Novem mestu št. 5 s 5 sobami, hlevom, kletjo in delavnico za kolarski obrt in večjozalogo lesa, dalje gozd in njlva za 4 mernike posevte, se proda pod ugodnimi pogoji. — Več pove lastnik Fran Murgel istotam 1588 2-1

Lastniki gramofonov!

Pri nakupu 6 plošč naenkrat ali tudi posameznih z gotovo znamko dobite eno ploščo zastojljivega zalogo gramofonskih in fonografskih plošč od 11 K, oz. 40—600 K. Dobe se plošče in valjarji 1226 vseh vrst. 5

Valerija Kirchner, Dunaj I. Kolowratring 7—n

Švicarske veznine

krasni vzorci, vedno najnovje! Zelo priporočljivo za bale. Lepo vezeni balisti-rebci in moderne bluze po povzetju na vse strani Avstro-Ogrske pošilja slovit. tovarna veznin Karol Josip Grass v Dorabirnu, Aitweg 213. 1503 Predarisko. 6 i Vzorci franko na izbero.

Raki! Kuretina!

franko po povzetju: 60 do 70 živih velikih rakov K 7.50; 80 do 100 namiznih rakov 6 K; živi debeli, veliki piščanci 14 do 16 kom. K 12.—; debele, velike race 8—10 kom. K 12.—. Kравje surovo maslo z aboj 196 5 kg K 9.—. (1) Gospa Margules, Buczacs 36 (Ogrsko).

Leposlovni mesečnik

„Dom In Svet“ stane za celo leto K 10.— Naroča se v Ljubljani.

Malo posestvo,

tik glavne ceste, s tremi sobmi, kuhinjo, hlevom, kletjo in sadnim vrtom, dalje 3 orale posestnega sveta in različno poljsko orodje, pravica do občinskega pašnika, pol ure od kolodvora Področica ali do Podgorja, proda se takoj pod ugodnimi pogoji.

Več polzve se pri lastniku Jan. Kaufman-u, Bistrica, pošta Podgorje, Koroško. 1583 1—1

Razpisuje se služba organista in cerkvenika

1595 1—1

v Tunioh pri Kamniku. — Dohodki 600 K. Nastopi se precej. Župni urad v Tunioh, 30. junija 1908. M. Kralj, župnik.

Pozor, kmetice in dekleta!
V moji lekarniški praksi, katere izvršujem že čez 20 let, posrečilo se mi je, iznajti najboljšo sredstvo za rast las, to je **Kaplor št. II.** Ista deluje, da postanejo lasje gosti dolgi in odstranjuje prhljaj (luskinje) na glavi. Cena (franko na vsako pošto) je: 1 lončič 3 K 00 v, 2 lončka 5 K. Treba, da si vsaka obitelj naroči. — Prosim, da se naroči samo od mene pod naslovom: P. Jurišič, lekarnar, Pakrac št. 65, Slavonija. Denar se pošlje naprej, ali s poštnim povzetjem.
b 2730

Dečka, kateri bi imel veselje do trgovine, sprejme **Franco Mikolič,** trgovec z mešanim blagom v **Sodražici.** Oglasiti se je istotam. 15:3 3-2

Snežno-belo se opere s II.

677
Schicht-ovim milom.

Pristno le z znamko „Jelen“ in z imenom „Schicht“.

Skrivalnica.

Kje je mlinar in njegova žena?

Priložnostni nakup!

Namesto gl. 10.-, samo gl. 1-75 (30 000 komadov prodanih)

stane lepa „Gloria“ srebrna s plombo 36urna anker-remontolna žepna ura, prima kolesje z lepim glavir. okrovjem s sek. kazalcem in lepo pozlač. ali posrebr. verižico z obeskom, natančno iđoča za samo 1 gl. 75 kr.

Dalje ponujam pozlačeno, 36urno (vele- prima žvicarkso kolesje) remonir. uro z lepo pozlačeno verižico za samo 2-50 gl. Za vsako uro triletno pisмено jamstvo. Po povzetju pošilja: 1530 1-1

Izvoz ur KOHANE, Krakov št. 48.

Na neugajajoče denar nazaj. — Mnogi so nar.čili po dvakrat.

Tri krožnike dobre juhe za 16 vinarjev

dobite pri vporabi 1299 2-1

Knorr-ove juhne klobasice	po
Knorr-ove grahove klobasice	16
Knorr-ove postne juhe	vin.

KATOLIŠKA BUKVARNA

v Ljubljani.

Našo povest

„Zadnji dnevi Jeruzalema“
je spisal **V. Jožef Spillmann,** kateri je izdal tudi sledeče nič manj zanimive povesti:

Ljubite svoje sovražnike! Povest iz maorskih vojsk na Novi Zelandiji. Cena 45 vin., vez. 65 vin.

Ujetnik morskoga roparja. Povest. Cena 45 vin., vez. 65 vin.

Arumagan, sin indijskega kneza. Dogodljaji spreobrnjenega indijskega princa. Cena 45 vin., trdo vez. 65 vin.

Sultanovi sužnji. Carigradska povest iz sedemnajstega stoletja. Cena s poštnino 65 vin., trdo vez. 85 vin.

Tri indijanske povesti. Cena 65 vin., vez. 85 vin.

Kraljičin nečak. Zgodovinska povest iz japonskih misijonov. Cena 65 vin., trdo vez. 85 vin.

Zvesti sin. Povest za vlade Akbarja Velikega. Cena 45 vin., trdo vez. 65 vin.

Rdeča in bela vrtnica. Rdeča vrtnica ali mladi mučenec iz Singare. Povest iz jutrove dežele. — Bela vrtnica ali mlada spoznovavka. Povest iz Alžira. Cena 45 vin., trdo vez. 65 vin.

Korejska brata. Črtica iz misijonov v Koreji. Cena 65 vin., trdo vez. 85 vin.

Boj in zmaga. Povest iz Anama. Prevel D. Z. Cena 45 vin., trdo vez. 65 vin.

Kdor naroči vseh 10 zvezkov skupaj, dobi iste za znižano ceno: broširane 4 K, trdo vezane pa za 6 K; poleg tega se onemu, ki naroči vseh 10 zvezkov, poštnina ne računa. — Spillmannove povesti so jako priljubljene: Kdor je čital njegove pred. nekaj leti v slovenskem jeziku izdane povesti; „Zrtev spovedne molčečnosti“ ali „Praški judek“, mora priznati, da zavzema Spillmann eno prvih mest med sodobnimi pisatelji. Posebna vrednost teh povesti pa obstoji v tem, da imajo v obče pristno zgodovinsko podlagu. Kdor želi kupiti eno ali več teh povesti, naj se obrne na **Katoliško Bukvarno v Ljubljani,** ki mu jih rada dopošlje pod križnim zavitkom in priloži poštno-hranilnično položnico, da more doposlati naročnik denar brez stroškov takoj po prejemu knjig po pošti. Istodobno zahtevajte tudi knjižico „Dva pastirska lista in nekoliko o dogodkih v Lurdu“, katero da „Katoliška Bukvarna“ po naročilu prevzvišenega kneza in škofa 1370 zastonj vsakemu, ki jo zahteva. 4

„Vzajemna zavarovalnica“

Dunajska cesta 19

v Ljubljani

Dunajska cesta 19

v Medjatovi hiši v pritličju

zavaruje

1. proti požarni škodi vsakovrstna poslopja, zvonove, premošnine in pridelke;
2. proti prelomom zvonov, in
3. za življenje oziroma doživetje in proti nezgodam.

2002 12-8

Edina domača slovenska zavarovalnica! Svoji k svojim!

I. kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklo

Aug. Agnola,
Današka cesta 13a, poleg Figovec
se pripravlja prečistiti dobrotični in g. n. slava. občinstva za naprave cerkvenih zvonov s umetnim steklarstvom ali slikanje na steklo, steklenih del, caprave okvirav, itd. itd. — Ima tudi v zalogi različno porcelansko in steklene posode za namizje, gvozd in lesenike, svetilke, okvirje itd. po najnižjih cenah. — Mariji, cenki in proračuni za vsakega asistenta, mnoga spravevala za dovršena dela se cenjenim odjemalcem v ogled na razpolago. 1897 53-30

Sprejmejo se takoj 1585 1-1

prodajalka in 2 učenca

v trgovino z mešanim **Franc Štiglica** v Radovljici, Gorenjsko.

Isklovanje vseh predmetov za zdravilstvo, posebno 2193 12-3

kilnih pasov
(bruh)

za moške, ženske in otroke natančno po meri. Pri počitnih naročilih se mora naznačiti, ali je kila na desni ali levi ali pa na obeh straneh in nje velikost.

Za gg. zdravnike velika zaloga kirurg. in medic. instrumentov in aparatov, kovčuk-predmetov, elastičnih nogavic itd., izdelovanje modorcev.

K. PIOTROWSKI, Sv. Petra cesta
Levčeva hiša št. 32, Ljubljana.

Priporočam gg. čevljarjem in p. t. občinstvu svojo **trgovino z usnjem** in vsemi čevljarstvi potrebščini v Ljubljani sv. Petra cesta 2, nasproti cerkve frančiškanov.

izkušal bom, da z dobrim ulagom in nizkimi cenami zadovoljim vse c. odjemalce in prostim bilnega obiska.

2844 52-10

K. A. Kregar.

V Ameriko in Kanado

najzložnejša, najcenejša in najvarnejša

vožnja s **Cunard Line**

Bližnji odhod:

iz **Trata**: Slavonija 7. julija, Panonija 21. julija.

iz **Liverpola**: Lusitanija, (najboljši, največji in najlepši parnik sveta), 4/7., 25/7., 15/8., 5/9., 3/10., 24/10. — Mavretanija 13/6., 11/7., 1/8., 22/8., 19/9., 10/10.

Pojasnila in vožne karte pri **Andreju Odiansek**, Ljubljana, Slomškove ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega

Naročite cenik ur zlatnine in srebrnine,

ki ga pošljem zastoj in po-1376 štine prosto. 26 5

Velika zaloga ur, samo švicarskega izdelka. Vsaka ura je natančno preizkušena in se jamči. — Ne naročajte ur od tujih židovskih tvrdk, ampak obrnite se na tvrdko

FR. P. ZAJEC,

urar in edini zastopnik švicarske tovarne ur. — Ljubljana, Stari trg 26.

Lyra kolesa. Priznано najboljši izdelek. Nedosežna kakovost in oprema.

Carine prosto od avstrij. razpošiljalnice

Zastopniki se ličejo.

Najnižje cene. Jamstvo tri leta.

G. kr. poštar M. Junger v St. piše: Vaš izdelek obče dopada. Čuditi se moramo res, da more tovarna spraviti na trg tako solidno izdelano, vsem zahtevam nove dobe ustrezajoče, lahko tekoče kolo po tako nizki cen.

Richard Ladewig, Lyra tovarna koles, Prenzlau. Postfach Nr. 253.

Zahtevajte zastoj cenik.

Odlikovano. Ustanovljeno 1870.

Vse vrste lovskih pušk, dvocevki, risanic, trocevki, samokresov, se kupi najceneje z najvišjim poroštvo naravnost od to-1289 varne orožja 52 6

Anton Sodia,

Borovlje, Koroško.

Bogato ilustrirani ceniki zastoj in franko.

Ena dopisnica

zadostuje, da dobite brezplačno in poštne prosto krasni novi cenik, kateri je ravno kar izšel, ur, zlatnine in srebrnine od prve največje eksportne tvrdke

1227 10-7

H. SUTTNER, Ljubljana

Glavni trg, nasproti rotovža.

Velika zaloga krasnih primernih birmanških daril.

Vinotoč

na drobno in na debelo najizvrstnejših domačih vin, kakor rebule, beržanke, muškata, evička, terana in drugih po najnižjih cenah.

Najtočnejšo postrežbo zagotavljajoč bilježi velespošt

1520 **Franc Lukeš** 3-2

Mestni trg šte. 118, Kranj.

Radi reduciranja produkcije se proda 1076

500 tucatov platnenih ruč

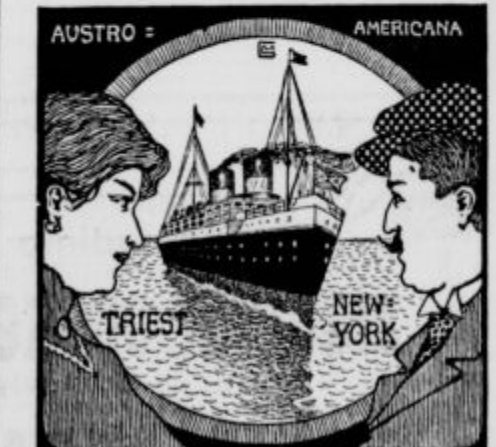
brez šiva, 150/200 cm dolgih, zarobljenih, najfinejših po K 14-30 6 kosov. Zlasti so priporočljive za hotele in kopališča.

Tkalnica platnenih in volnenih izdelkov **br. Krejcar, Dobruška št. 75, Češko.**

Izborne novosti:

cefir, batist in tkalne tkanine, oksford, damast, posteljno perilo, namizni prti itd. najboljše kvalitete. Vzorci zastoj.

Kot špecialiteta oprave za neveste.

Potniki v Ameriko
Hateri želijo dobro, po ceni in za nestljivo počevati naj se obrnejo na **Simona Kinetelca** v Ljubljani Hledvorske ulice 26. Šahovrstna Pojasnila daje se brezplačno.

Istotam se sprejmejo dobri in zanesljivi zastopniki.

Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico

1502

(registrovana zadruga z neomejeno zavezo)

5-2

sprejema hranilne vloge od vsacega, če je njen ud ali ne, ter obrestuje

po 4 1/2 %

Obresti se pripisujejo k glavnici koncem leta brez posebnega naročila.

Rentni davek plača posojilnica iz svojega, ne da bi istega vlagateljem odtegovala.

Zahtevajte zastonj

in politne prosto moj veliki, bogato ilustrirani glavni katalog z okoli 3000 slikami vsakovrstnih niklastih, srebrnih in zlatih ur in vseh vrst solidnih zlatin in srebrnin, glasbil, usnjatega blaga, kadilnih priprav po **izvirnih tovarniških cenah**.

Niklasta remontoarka . . .	K	3-—
Sistem Roskopf patentna ura . . .		4-—
Švicarska, originalni sistem Roskopf patent . . .		5-—
Registrirana „Adler Roskopf“ niklasta remont. na sidro . . .		7-—
Srebrna remontoarka „Gloria“ kolesje, prosto . . .		8-40
Srebrna remontoarka, dvojni pokrov . . .		12-50
Budilka . . .		2-90
Kuhinjska ura . . .		3-—
Schwarzwaldska ura . . .		2-50
Ura s kukavico . . .		8-50

Za vsako uro 3 letno pisмено jamstvo. Brez rizike. Zamena dovoljena, ali denar nazaj.

Prva tvornica za ure v **Mostu** 1294 15-6

Jan Konrad

in kr. dvorni dobavitelj v **Mostu št. 936 (Češko)**.

Ščetkarski pomočnik

dober, samostalen delavec, more dobiti **dobro in stalno mesto**. — Pobljže pove: **Vinko Bek, Zagreb, Milinarska cesta 10.** 1459 3-3

Trgovina s klobuki in čevlji Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana, Stari trg 10

priporoča svoje veliko zalogo najraznovrstnejših klobukov, odhadrov in žepic, kakor tudi najtrpežnejših ter najfinejših čevljev.

Učenca

za vrtnarski obrt sprejme takoj **Ivan Wider v Ljubljani.** 1597 3-1

Zastonj 1500

zahtevajte moj ilustrirani cenik o urah, zlatinini, srebrnini itd.

Dr. Heger, urar, juvelir in graver.
Oslek I. Kapucinska ul. 4 (Slavon.)

POZOR! ČITAJI POZOR! Slavonska biljevina.

Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč ter se izvrstno in z najboljšim uspehom uporablja proti zastarelemu kašlju, bolih v prsih, prehlajenju v grlu, hripavosti, težkem dihanju, astmi, pljučnem kataru, suhem kašlju, tuberkulozi itd.

Delovanje izborno, uspeh siguren. Cena je franke na vsako pošto za 2 stekleni 3 K 40 v., 3 steklenice 5 K 80 v., po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 2 steklenici se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od **P. JURIŠIČA, lekarnarja v Pakracu št. 65 (Slavonija.)**

5000 ur zastonj

Cenik pošljem vsakomur brezplačno in pošt. prosto.

Rosk. pat. 3-—	Kron budilka 2-40	J. budilka 6-—	ura z nihal. 7-—	Izvirne Omega, Schaffhausen, Glashütte, Heiles, Amalfa, c. kr. preisk. od K 18, kakor tudi
srebr. rosk. 6-—	sveteča 3-—	z bitjem 8-—	z bitj. n. zv. 9-—	
želez 7-—	z bitj. n. zv. 5-—	z godbo 10-—	z budliko 10-—	
srebr. dvoj. plašč. 8-—	kuhinjska 3-—	s 6 valji 12-—	z godbo 12-—	

zlatina in srebrnina po izv. tov. cenah. 3 letno jamstvo. Zamena ali denar nazaj.
Max Böhnel, Dunaj IV., Margaretenstr. 27/76, v lastni hiši.
Zapriseženi cenilec in večak — Največja in najstarejša tvrdka. — Ustanovljeno 1840.
5000 slik v katalogu zastonj in franko.

Destilacija žganja

spojena z izdelovanjem brezalkoholnih osveževalnih pijač se takoj prične z najboljšim uspehom, za oblastveno dovoljenje za izdelovanje in tudi prodajo se jamči ter uredi temeljito in strokovno manipulacija na licu mesta. Obširne informacije v dosego dobre kupčije. Resni reflektantje naj pošiljajo ponudbe pod šifro: „Erste Fabrikfirma 68882“ M. Dukes Nachfolger, Dunaj I/1, Wollzeile 9. 1014 10-1

Samo 6 dni

Havre New-York

Francoška prekomorska družba. Odputuje se iz Ljubljane vsak torek. Vozne liste in pojasnila daje samo

Ed. Šmarda

obl. konc. potovalna pisarna **Ljubljana, Dunajska cesta št. 18, nasproti znane gostilne pri „Figovu“.** 1878 26-10

Ponudimo vsako poljubno množino

zidarske opeke, zarezanih strešnikov (sistem Marzola),

(ki se dajo privezati ali pribiti na late, torej varni pred viharji),

portland cementa najbolje vrste, lončenih pečij itd.

F. P. VIDIC & Komp. v Ljubljani.

1282 1